СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI. Ню Иорк, Четвер, 27-го Серпня 1908. Число 35 — Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, August 27, 1908. No. 35

Чому епископ не упімнеть ся о свою честь?

Нераз тай не два лучалось менї почути від не одного ось таке: „Як би то все була неправда, що на епископа виписують, то він вже давно був би против сего запротестував, потягнув би був до одвічальности сих, що так пишуть; — отже видко, що то всьо правда, коли мовчить“. Або знов таке: „Як сей епископ може стерпіти те все, ща такі прямо не до увіреня річи на него пишуть; иньший давно був би на все плюнув і забрав ся з Америки“. От таке собі дехто думае тай говорить.

Та що правда, то таки правда, що ще найлїпше булоб плюнути на те все і забратись з Америки, Ну, і сего як раз бажають цїлою своею чорною душею всї тї, що епископа шкалюють; а чернять вони епископа так, що вже навіть чужі люди від стиду паленїють. Одначе не так то дуже острїть свої зуби, панове чорносотенцї, бо епископ не втече з Америки, хоч би вас було ще раз тільки та хочби й не знати як ви хотїли його позбутись.

Чому епископ не запротестуе проти сих клевет? Чому анї словечком не відовветь ся? Гм, чому... По просту тому, бо е се нисше чести епископа рахувати ся з такою чернею і йому се не випадае. Послухайте прим., що я вам розкажу.

Хто бував у Львові в Галичинї, сей знае, що там в так зв, краківській дїльници е дуже богато всякого гільтайства і зволочи. Чесному чоловікови годї туди нераз перейти, особливо в ночи. Раз притрафилось, що вечером переходив тамтуди один знатний висший урядник. Десь нї звідси нї звідти чіпилось сего пана кількох послїдних волокитів і стали за ним кричати, називати його найбруднїйшими словами. Сей пан одначе йшов собі найспокійнїйше, не оглядаючись навіть на них. Та видїв і чув те все один чоловік, що мешкав при сїй улици і що знав сего пана. І приступив він до сего урядника тай спитав ся, чому він не відізвав ся анї словом до сеї зволочи, чому не закликав поліцаїв, щоб сих волоцюгів позамикали до Іванової хати...

„Чоловіче відповів сей урядник, прецїнь всї що мене знають, знають про те, що се неправда, що тї волоцюги викрикували; в прочім се було-б нисше моеї чести до таких відзиватись. Вони глупі і безстиднї... і такими зістались а я пішов собі дальше таким, яким я есьм. Вмішуватись до них – значило-б тільки, що ставати ся однаковим з ними, а се менї зовсім не лицюе“.. Дійсно, се був розумний чоловік, що так поступив. Я думаю, що й наш Преосьв. епископ е тої самої гадки. Як би епископ розпочав з тими людьми, що проти него риють, війну, то тим сао собом казав би, що їх боїть ся, що перед ними дрожить, що о їх ласку стоїть, а то певно зовсім не принеслоби чести Владицї. Епископ, не зважаючи на них, буде собі йти спокійно дальше сею дорогою, яку йому Бог назначив і остане тим, чим е і за божою помочію доведе до кінця розпочате дїло... А вони? Вони зістануть ся також такими, якими е. А якими вони е? Зараз побачимо.

Се вже надто звісне, що тї людцї, які ймились за так огидну роботу, се найбільші вороги нашої церкви і нашого народа. Вони навіть самі про те знають. Но вони пишуть, бо, мовляв, їм так угодно, бож вони прецїнь в свобідній Америцї, де після їх розуміня Бог, церква, значать лише тільки, що доляр і бізнес... Вони кричать нераз на всї заставки про „радикальську“ віру своїх галицьких собратів та їх поступоване з епископом вказуе наглядно, що в них віри нема навіть за макове зерно. Хто слухае вас, мене слухае; а хто відмітуеть ся від вас, від мене відмітуесь — так сказав Христос до своїх апостолів; а епископи е чейже наслїдниками апостолів. Виступаючи проти епископа, вони роблять таку самісеньку роботу як і всякі тайні (жидівські) товариства як прим. масони‘ котрі обкидають болотом і паплюжать ерархію церковну і взагалї сьвященьство, щоб сим способом відтягнути вірне стадо від своїх пастирів а відтак загалом і від церкви. Всьо що наші киринники, чорносотенцї пишуть, пишуть лише з діявольської злоби (вони хотїли бути самі біскупами і навіть покупили собі біскупські палицї і мітри та по казались „ту шорт“ на таке достоінсьтво! Прим. складача); вони гавкають і гавкають і хапають ся вже найпослїднїйших, правдиво чортівських способів, щоб лише позбути ся епископа, який е гарапом на них і який може попсувати їм бізнес.

Є се загально відома річ, що в американській гр. кат. церкві було чисте безголове. Кождий робив, що хотїв і як хотїв, бо не було над ним ніякого зверхника, котрого потребував би боятись і не було де поскаржитись.., І так можна було вінчати навіть таких, що мають жени або мужів; можна було брати за розгрішеня при сповіди і по кількадесять долярів; можна було напиватись з церковними комітетами, щоб лише добру фару засїсти; можна було „пакташкувати“ з місця на місце і винюхувати лише, котра фара лїпша; можна було підиоювати людий, щоб викинули одного сьвященника, а приняли другого і т. д. і т. д. Справдї, на воловій шкірі не списавби тих всїх шкандалів, які вони робили між народом, котрий хоч і знав добре, що так воно бути не може, терпів і терпіти мусїв, бо не було наставника, до якого можна-б внести зажалене.

Аж нараз якесь лихо наднесло епископа і то такого, що нікому не буде пардонувати, що вгляне у все, що нікого не буде боятись. І страх, правдивий трепет впав на многих... Вже треба буде підчинятись, треба буде бути осторожним, треба буде держатись церковного закона — словом, буде мусїв настати якийсь порядок. А їм те так не на руку! — Що, той епископ почав від разу брати ся до сего, щоб запровадити лад — щось ніби як в старім краю — а тут прецїнь Америка, свобідний край; якийсь „ґрінор“ почав нам старим американцям, нам сітізенам (горожанам) розказувати! О, так не йде, так не може бути; мусимо якось радитись, щоб його з Америки усунути, бо то не добре... Так вони собі міркували і почали від разу брехати, гавкати, паплюжити, шкалювати і баламутити та підбурювати нарід.

Но забули бідачиска, що вони зовсїм глупі. Вони мислять, що тим способом епископа знищать або його позбудуть ся. Марна і даремна, панове, ваша надія. Скорше розуми вам помішають ся, а епископови нічого не зробите. Бой не так то легко, як вам здаеть ся, позбутись епископа. Чоловікови дуже легко оженитись, але розженитись, хоч гинь, не розжениш ся, Сто разів лекше епископа дістати, як епископа усунути. Чи ви думаете у своїй наївности чи глупоті, що Апостольська Столиця за для ваших лише лайдацтв і шельмовства епископа відкличе? Нї, не так воно йде, панове з Юдиними душами! Всї ви маете тільки прегрішений, що за один день може вас всїх не-стати, а ви хоч би і на голову ставали, то на епископі знайдете хиба те каригідне, що він ревний душею і серцем гр. католик і твердий як скала Русин та що за свою церков і свій нарід він готов би і житє свое віддати. Треба вам, панове, добре про те знати, що сей епископ ніколи не стратить енерґії і витревалости в борбі за церков і народ і всї нікчемні ваші напасти гартують його так, як огонь гартуе зелїзо. Ваша скаженина і шаленість може бути ще сто разів більша, як тепер, епископ не захитаеть ся одначе, но з геройським стоіцизмом, статочностію все те знесе і дасть Бог, що може й небаром настане вже слушний час, що за свої гріхи ви будете мусїли гірко відпокутовати...

Тим-то уважайте і спаматайте ся поки час, бо колись може бути вже за пізно. Отсе моя рада.

Ревний гр. Католик.

Слово до всїх членів Р. Н. Союза.

Волею усїх членів Р. Н. Союза, виявленою делеґатами на X ій гол. конвенції в Філадельфії обняв я почетне і високе становище, став предсїдателем сеї одинокої щиро-народньої орґанізації на тутешній земли. Обнимаючи сей уряд я е вповні сьвідомий тяжкого обовязку і великої одвічальности яка попри оказану вибором честь спала на мої рамена. Я знаю що ждуть мене важкі труди і мозольна праця, л ае з піднесеним чолом піду їм назустріч, піду з сьвятим переконанем в побіду, бо знаю, що справа наша, справа Р. Н. Союза, се справа чиста і ясна як кришталь, се справа народу і нашої церкви, справа сьвітла і правди. А така справа мусить побідити, нехайби люті вороги і еще раз стільки що до тепер напружили свої сили.

Але одиниця, хотяйби і з душою з самої сталї, не вдіе богато, коли за нью не стане весь загал. Лишень спільними силами. рамя при рамени, груд при груди ми виборемо побіду.

І я, одиниця, сам не вдію богато. Але коли стануть до спільної працї усї, так члени Р. Н. Союза, як передовсїм Вп. урядники місцевих орґанізацій, тодї сотворимо непоборимий силу, грізний вал. о який неначе филї океану о каменну греблю, розібють ся усї напади ворогів. І не лиш розібють ся, але ми лавою підем і пошукаем їх у їх власних нетрях і криївках, аби їм в очи кинути їх гниль і бруд. щоб вимести болото з своеї хати, щоб зрада і погань не каляла нашого імени.

Тому до працї, брати!.. Нива народньої роботи заросла хабазем, а ми всї маемо стати огородниками, що очищують ею від хробацтва.

До працї над нашою орґанізацією, бо се е також і праця над народом, праця над його долею.

До працї!... А будьте певні, що та праця даром ніколи не пропаде, Вона видасть стократні плоди для добра народа, а Вам принесе честь і пошану у своїх і чужих. І з дякою Вас згадають дїти і внуки а чужі схилять ся перед Вами чолами, бо пізнають, що ми могучий, сильний, культурний народ

Нехай живе Р. Н. Союз! Нехай живе гр. кат. обряд! Честь Високопреосьвященному першому почетному членови і покровителеви Р. Н. Союза! Нехай живе робучий руський нарід в Америцї!..

Дм. Капітула
гол. пр. Р. Н. Союза.

НОВИНКИ.

= Невільництво в Тексасї. Як доносять часописи, то плянтатори десятьох всхідних повітів Тексасу хватили ся надзвичайно драстичних средств, щоб роздобути робітників до плянтацій бавовни. Іменно в тій околици е много ніґрів, які однак зовсім не думали запродувати ся плятаторам за песю заплату в неволю. Тодї бувші гандлярі невільниками видумали такий спосіб. В злуцї з ніґрами зістаючими у них на службі уладжуе ся польоване з нагінкою на безробітних ніґрів. Зловлений мусить іти працювати, а коли не хоче, то дістае 50 буків. Наколиб і по сим еще не хотів робити, то вираховують йому знова, але вже 100 буків В сей спосіб зловлено в Williamson 50 ніґрів, вибито і заставлено робити. під доглядом білих узброених в карабіни. Що ніґри руками і ногами боронять ся перед роботою у білих се не дивниця, коли зважить ся, що дістають за зібраних 100 фунтів бавовни аж 50 цнт. Річ зовсім природна, що урядники і суди не хочуть тих польовань гандлярів невільниками бачити.

= В місцевости Knoxville, Tenn. дня 18-го с. м. підчас расових забурень спалено живцем шістьох ніґрів. Нещасні знаходили ся в деревляній шопі, яку окружила товпа зьвірів в людськім тілї і підпалила ею. І се уряд терпить в такім „культурнім“ краю!...

— Протимуринскі розрухи в Springfield, Ill. не устають, мимо сього, що до міста стягнено 4 полки міліції,, яка обсадила усї улиці. В забуренях вбито чотирох ніґрів, між ними одного старця, колишнього приятеля А. Лінкольна. Про сумний факт звироднілости населеня сьвідчить се, що майже усї мешканцї стоять по сторонї кількох різунів, що розпочали антимуринські забуреня. Позаяк після принякого сему два роки права місто відповідае за безпеченьство житя і майна горожан і мусить родинї за кождого забитого виплатити 5000 дол. відшкодованя, то в наслїдок сего і так задовжена міська каса буде мусїла затягати нові довги. Множество муринів повтїкало з міста, так що деякі улиці стоять пусткою. Мимо присутности трох тисячів міліції в ріжних частинах міста безвпинно розпочинають ся правдиві битви на револьвери. Губернатор оголосив 18-го відозву, в якій назначуе ся 200.00 дол. надгороди за подане імени авторів лїнчу. До сих пор увязнено около 50 людий і уряд заповідае, що вони зістануть покарані з цїлою строгостію. А се вже, здаеть ся, давно належить ся.

= Ворог оружя. В Київі засуджено на чотири роки арештантських рот салдата Колачова за те, що згідно зі своїми поглядами не хотів взяти до рук оружя. Перед судом Колачов заявив, що вправдї не належить до ніякої секти, але прочитавши сьв. письмо, дійшов до пересьвідченя, що з лихом треба бороти ся способами а не оружем.

= Як доносять з Пітсбурґа, Па. заносить ся там на величезний страйк майнерів угля Іменно юнія робітнича зажадала від компанії, щоб та при виплатї стягала кождому робітникови, чи він належить до юнії, чи нї, якусь малу суму і складала ею на річ юнії до банку. Компанія відмовила, заявляючи, що в тї справи не хоче мішати ся і зовсїм не думае підпирати юністів коштом людий зовсїм до юнії неналежачих. Єсли провідники юнії додержать своїх погроз, то на днях розпічне страйк 40 тисяч юнійних майнерів.

Іван Франко

ЗАХАР БЕРКУТ.

Образ громадського житя Карпатської Руси в XIII. віці.

(Дальше.)

Мирослава вупинила ся, немов щось держало її близь Максима; її бистрі очи вдивлювали ся пильно в настобурчену перед нею стіну лому, шукаючи хоч би й як трудного проходу. Не довго так і вдивляла ся, але сьміло почала вдирати ся на великі камяні брили та виверти, що завалювали прохід. Стала на версї і гордо озирнула ся довкола. Бояри відійшли вже були досить далеко, Максима не видно, а перед нею безладна сутолока скал та ломів, через яку, ба чилось, прохід був неможливий. Але ні! Онтам, трохи віддалїк, лежить величезна смерека кладкою понад те пекло, — туди безпечно можна перейти до вершка! Не довго думаючи, Мирослава пустила ся на ту кладку. А вступаючи на неї ще раз озирнула ся і горда зі свого відкритя, приложила гарно точений ріг до своїх коралевих уст і затрубіла на весь ліс. Луна покотила ся полонинами, розбиваючись у дебрах та зворах чим раз на більше часток, аж поки не сконала десь у далеких, недоступних гущавинах. На голос Мирославиного рога відізвав ся з далека ріг її батька, а там і роги иньших бояр. Ще хвильку завагувала ся Мирослава, стоячи високо на виверті. Смерека була дуже стара і наскрізь порохнава, а в споду в непроглядній гущавині ломів, здавалось їй, що чує легкий хрускіт і муркотане. Прислухала ся ліпше — не чути нічого. Тоді вона сьміло ступила на свою кладку. Але ледво уйшла з пять кроків, коли разом затріщала перетрупішіла смерека, зломала ся під ногами Мирослави, і сьміла дівчина враз із перегнилим трамом упала до долу, в ломи та звалища..

Впала на ноги, не попускаючись своеї збруї. В руках стискала сильно сріблом оковане ратище; через плечі у неї висіли міцний лук і сагайдак зі стрілами, а за гарним шкіряним поясом, що мов вилитий обхапував її стрункий дівочий стан, застромлений був топір і широкий мисливський ніж з кістяними черенцями. Звалившись несподівано в тьмаву пропасть, вона проте не почула ані на хвилю страху, а тільки почала озирати ся довкола, щоб догледіти який вихід. З разу не могла нічого виразно добачити, але швидко її очи привикли до пів сумерку і тоді побачила такий вид, котрий і найсьмілійшого міг переняти смертельною трівогою. Не далї як на пять кроків перед нею лежала величезна медведиця в гнїзді коло своїх молодих і гнївними, зеленковатими очима глядїла на несподіваного гостя. Мирослава затремтіла. Чи вдавати ся в боротьбу зі страшним зьвірем, чи шукати виходу і спровадити поміч? Але не легко було знайти вихід; довкола їжили ся ломи й обриви скал і хоч перелїзти через них з тяжким трудом було би можна, то на очах дикого зьвіря була така робота крайно небезпечна. Не довго надумуючись, рішила ся Мирослава не зачіпати зьвіря, лиш боронити ся в разї нападу, а тим часом дати трубою трівожний знак і закликати поміч. Але скоро тілько вона затрубіла, медведиця схопила ся з леговища і виючи кинулась до неї. Не час було Мирославі брати ся до лука, — зьвір був надто близько. Вона вхопила обома руками ратище і опершись плечима о камяний облаз, наставила його насупротив медведиці. Зьвір побачивши блискуче зелїзне вістре зупинив ся. Обі неприятельки стояли так довгу хвилю, не зводячи ока одна з одної, не схибляючи ані одним рухом зі свого становища. Мирослава не сьміла перша нападати на медведицю; медведиця знов шукала очима, куди би напасти на ворога. Раптом медведиця вхопила в передні лапи великий камінь і зводячись на задні ноги, хотіла шпурнути ним на Мирославу. Але в тій самій хвилї, коли зводила ся на задні ноги, Мирослава одним могучим рухом пхнула їй ратище між передні лопатки. Рикнула страшенно медведиця і перевернулась горілиць, обіллявши ся кровю. Але рана не була смертельна і медведиця швидко зірвала ся на ноги. Кров текла з неї, та не зважаючи на біль, вона знов кинулася на Мирославу. Небезпека була страшна. Розжертий зьвір садив просто, грозячи вже тепер своїми страшними зубами. Один ратунок для Мирослави був — видрапати ся на облаз, о котрий була оперта плечима. Хвилька, один рух, — і вона стояла на облазї. На серці в неї полекшало, — тепер її положене не було таке небезпечне, бо в разї нападу могла вдарити зьвіря з гори. Та ледво Мирослава могла дослїдити, що робить медведиця, а вже зьвірюка стояла близько неї на камени, ревучи грізно і рознявши закровавлену пащеку. Зимний піт виступив на чолї Мирослави; вона бачила що тепер настала рішуча хвиля, що на тій вузкій камяній плиті мусить розіграти ся боротьба на жите і смерть і що того буде побіда, хто зможе вдержати ся на тім становищі й зіпхнути з нього противника. Медведиця була вже близько; Мирослава пробувала заставити ся від неї ратищем, але медведиця вхопила дрючину зубами і шарпнула її так сильно, що мало не зіпхнула Мирославу з камени; ратище виховзлось їй із рук і зьвір кинув ним геть у ломи.

— Тепер прийдеть ся загибати! — блиснуло в думці в Мирослави, але відвага не покинула її. Вона вхопила обома руками топір і стала міцно до остатньої оборони. Зьвір сунув чим раз близше; горячий його віддих чула вже Мирослава на своїм лиці. Мохната лапа, насторожена острими кіхтями, грозила її груди, — ще хвиля, і їй довелось би, пошарпаній, кровавій, упасти з камени, бо топорище було за коротке супроти лап величезного зьвіря.

— Ратунку! — скрикнула в смертельній трівозі Мирослава, і в тій хвилї понад її головою блиснуло ратище і пхнута в горло медведиця мов колода впала з камени. В щілині камяних звалищ понад головою Мирослави показало ся радісне, живим огнем палаюче лице Максима Беркута. Один вдячний погляд уратованої дївчини проняв Максима на скрізь. Але слова не було між ними ані одного. На те не було часу. Медведиця ще жила і ревучи зірвала ся з місця. Одним скоком була вона коло своїх молодих, що не розуміючи тої страшної боротьби, бавили ся і перевертали ся в гнїздї. Обнюхевши їх, медведиця кинулась знов до Мирослави. На се Мирослава була приготована, і піднявши обіруч топір, одним замахом розрубала ним голову медведиці. Впала опосочена зьвірюка і метнувши собою кілька разів у боки, сконала.

Тимчасом і Максим, продерши ся крізь навалені ломи, станув обік Мирослави. В очах дівчини заблисли дві перлові сльози, і не кажучи ні слова, вона горячо стиснула руку свого поратівника. Максим чогось немов змішав ся, почервонів, спустив очи і зупиняючись проговорив:

— Я чув твій трівожний знак... але не знав, де ти... Богу дякувати, що й так додрапав ся!

Мирослава все ще стояла на місці, держачи руку гарного паробка в своїй руці і дивлячись у його хороше, сонцем опалене і здоровим румянцем осяяне, отверте, щире лице. В тій хвилї вона не почувала нічого крім вдячности за ратунок від нехибної смерти. Але коли Максим, троха осьмілившись стиснув її ніжну а так сильну руку, тоді Мирослава почула, як щось солодко защеміло їй коло серця, як лице її загорілось стидливим румянцем — і вона спустила очи, а слово подяки, котре готове було вилетіти з її уст, так і завмерло на губах і роззіллялось по лиці дивним чаром розгоряючого сердечного чутя.

Максим перший отямив ся. В його серці, сьмілім і чистім, як щире золото, від разу блиснула щаслива думка, котра тут же перемінила ся в незломне рішене. Се вернуло йому всю сьмілість і певність поступованя. Приложивши ріг до уст, він затрубів радісно на знак побіди. Тут же за стїною вивертів обізвали ся роги Тугара й иньших бояр. Звинна як вивірка, Мирослава швидко видрапалась назад на той вал, з якого була впала, і відтам оголосила цілому стрілецькому товариству свою пригоду і поміч, якої дізнала від Максима. З трудом видрапав ся Тугар Вовк, а за ним і иньші бояри; а побачивши кров на її одежі, аж затремтів.

— І ти, ти, моя доню, була в такій небезпеці! — І він раз по разу обнимав доньку, немов боячись утратити її.

Потім він зліз у низ до Максима, що порав ся коло медведиці і коло молодих медведят. Молоді, що не знали ще свого ворога в чоловіці, муркотїли любенько в гнїздї і бивились собі, мов малі песики; вони давали себе гладити руками і зовсїм не бояли ся людий. Максим узяв їх на руки і положив перед Мирославою й Тугаром.

— Отсе ваша здобич! — сказав він. — Ви чейже радо приймете в своїм домі таких гостий.

Згромаджені бояри глядїли то радісно на малі медведята, то зо страхом на вбиту медведицю, обзирали рани і подивляли силу й сьміливість Мирослави, що могла вдати ся в боротьбу з такою страшною зьвірюкою.

— О, ні, — сказала сьміючись Мирослава, — без помочи отсего чесного молодця булаб я тепер лежала так, як сеся зьвірюка, пошарпана й закровалена! Йому від мене належить ся велика подяка.

Тугар Вовк якось немов нерадо слухав тої бесїди своеї доньки. Хоч і як він любив її, хоч і як радував ся її вибавленем із великої небезпеки, але все таки він волїв би був, як би вибавив його доньку боярський син, а не сей простий тухольський мужик, не сей „смерд", хоч і як зрештою той смерд умів подобати ся Тугарови. Та все таки йому, гордому бояринови, що виріс і великої чести дослужив ся при князївськім дворі, важко було прилюдно віддавати подяку за виратуване доньки — мужикови. Але нїщо було діяти... Обовязок вдячности так був глубоко вкорінений у наших рицарських предків, що й Тугар Вовк не міг від нього виломати ся. Він узяв Максима за руку і випровадив його на перед.

(Дальше буде.)

Думки на часї.

(Конець).

До заряду Вашого Соединенія ми не хочемо пхати ся, але між Вами самими суть люди здібні, щирі і горячого серця, котріби радо посьвятили свої здібности і щире серце для добра свого народа. Та так, на превеликий жаль у Вас не е! Нарід темний без просьвіти, без критичний, дав ся обаламутити кільком хитрунам без ніякої осьвіти, без вижшої ідеї але за те хитрими і темними і дав ся безкритично застрахати „Українцями" „гайдамаками", „соціялїстами" і т. д. та й пішов на сліпо за проводом тих, котрі самі проводу потребують. Ану витніть такому Угринови або Жатковичови язик, а він Вам не вияснить, що то есть радикал або соціялїст. Я Вам ручу, що борше Угрин чи Жаткович буде без язика, а Ви і так не дізнаете ся від них, що то есть радикал. Кричать бо їм того треба до осягненя їх цїли--наживи, а Ви слухаете і дальше ходите манівцями. Не оден прочитавши мої стрічки скаже: „Ми сильні, наше Соединеніе мае 20.000 членів і десятки тисяч доларів"! Добре! дай Боже еще раз тілько, але.... але я знов скажу: фундаменту бракуе! сила силою, але до сил треба просьвіти; сліпа сила нині нічого не значить і Соединеніе як есть сильне, так може стратити мертву силу в протягу кількох літ, а на те і заносить ся. Дай Боже, щоби я був фальшивим пророком! Чому то орґанізація Соединенія есть сліпою і непевною силою, о тім була бесіда вижше, а тепер поясню прикладами: Вже я згадав вижше про рідке явище, одиноке на цілім сьвіті, а іменно щоби живий, культурний нарід друкував свої часописи, в чужій а не у своїй рідній, матерній мові, як се робить власне заряд Соединенія. Суть випадки і декотрі народи друкують часописи не своею питомою мовою як приміром по німецьки у Відни виходить одна наша часопись („Ukrainische Rundschau"), але се робить ся тільки для якоїсь спеціяльної цїли, приміром як в тім случаю, щоби культурний сьвіт, що не знае нашої мови познакомити з нашими ідеями, змаганями, житем і т. д. Але таких випадків як сей, з виданем Р. А. Вістника для Русинів у словацькім жарґоні, не найдете нїгде більше. Прецінь той феномен говорить як найголоснійше про патріотизм руский tychto jedynych horlivych, statocnych a ne uhnutych vodcov (у своїй заскорузлости хиба!!) uhro russkoho naroda!! Закине мені дехто, що я зле поінформований в сїй справі, та що для Русинів видае ся Р. А. Вістник по руськи. Та я обстою при тім що сказав і на поперте мною сказаного, можу служити цїлим реєстром назвиск руських членів одержуючих словацький Вістник. У 24 числї Р. А. Вістника в 16 Липня пише між иншими Вістник розжалений на Преосьвященного епископа Ортинського, що той мав сказати слова: ja musu znisсity Sojedynenije, а від себе додае „a už і započav" бо Преосьвящений заопікував ся Союзом, приобіцяв на Конвенції Союза свою поміч і прихильність, додаючи: що епископ до Соединенія відносить ся не то обоятно, але навіть ворожо. На те відповіди хиба не треба, але незавадить пригадати головному зарядови всї ті смарованя, пашквілї, нісенітниці, калюмнії та взагалї сей весь бандитизм у Вістнику від приходу епископа до Америки аж до послїдної статї „Malo svietla" в 26 числї, а дальше гадаю, що треба-б зсунути ся цілковито хиба з глуздів, і бути таким не отесаним дурнем, як ті від головного заряду Соединенія, аби жадати від епископа за всї ті дописи, брехні, напасти та шкальованя, такого самого серця для Соединенія, яке він мае для Союза! Впрочім і права панове до такого жаданя не маете. „Вижь юдеѣ въ Америцѣ" очікуете другого спасителя Руси, бо сей, що есть бунтуе „народъ одъ Ню Йорка ажь по Канаду и належитъ до Украинцофъ!". Таж Ви вічно говорите, що епископа неузнаете, тож яке Вам, панове від Соединенія до нього діло?! Що Соединеніе упаде, то більше як певно, але епископ Ортинський зовсїм не буде причиною его упадку але власне мертвиччина, брак ідейности і власні діла заряду Соединенія зажену́ть його до загибели, і то вже в не так далекім часї. Але члени Соединенія не повинні терпіти за гріхи кількох іґнорантів!! Нам їх жаль, вони суть наші брати і яко таким, желаемо лише добра. На закінчене еще кілька слів за радикалів і українців. Щоби мене не узнали, хто буде сесе читати за адвоката радикалів, то я наперед скажу, що буду говорити о людях не нашої народности, але о Словаках. І то не о пословачених Українцях, але такой о правдивих Словаках живучих на Угорщинї. Кождий, котрий занимае ся рухом свого народа, буде також знати голосних патріотів Hlink-y і Jugas словацьких сьвященників, засуджених угорським судом на вязницю до 5 літ і більше. Як би то став ся такий випадок у нас, у Русинів галицьких, то Жаткович з Угрином давно булиб наробили крику на цілу Америку — а у Вістнику булоб напечатано великими словацькими буквами: „patrajce drahi bracia і

sestry na Hlinku i Jugasa. oni chco prevratil společny lad a wladze musieli oddać ich co lakopu, p zor!!! Bracia a sestry!! wzywamy was do poz rnosci!!" і певно не булоби числа у Р. А. Вістнику, де би не метали pravdzivi vodcovie uhro ruskaho narodu, Zatkowič i Uhryn, камінєм, та уличними лайками на мучеників, борців поневоленого народа. В словацьких газетах не назвали Глінку і Юґаса radykalamy, socialistami i т. и. епітетами, але не мають слів удобреня і ушанованя для тих чесних характерів, бо словаки суть патріотами з характером і честию! Они знають як вшанувати тих, котрі терпять за свій нарід. Але хто есть Угрин і Жаткович?! якої они народности? Словаки ні — Русини также ні, — они суть перевертні - renegaty а коротко сказати рабівники чужого добра. Они працюють в Соединенію і стережуть прав угро-руского народа!... Але Ви дайте таку платню Японцеви або Муринови, яку даете своїм „водцам", то будуть цілком такими самими vodcamy i Вашою кервавицею так само будуть радити як Угрин і Жаткович. Коли у нас засудять якого Русина польські власти в Галичині на кару, за те, що боронить прав руського народа, тогди naši vodcovia кричать разом з ворогами руського народа „радикали, socialisty chco prevratit společny lad i zalozyc anarchizm!! На М. Січинського, местника кривд руського народа, кричать ті шудравці так само, як кождий ворог руського народа. І если би Жаткович і Угрин видавали орґан Соединенія русских брацтв де близше наших ворогів-поляків, булиби ся удостоіли похвали і назви: porządnych Rusinow! Шкода що тих шубравців нема в Галичині, а тоби Поляки мали з них велику потіху. Але говори сліпому о барвах, глухому о музиці, а Жатковичеви, Угриневи і Компанії о патріотизмі! Шкода лишень бідних членів Соединенія, що дали ся опутати такими злими духами.

Майнер.

Посередні вибори.

Приглядаючи ся теперішній виборчій боротьбі неоден скаже: той кандидат, що дістане більше голосів, сей вийде президентом!... А воно зовсім не так. При теперішній системі виборчій дуже легко може стати ся таке, що президентом з „волі народу" вийде такий чоловік, який в дійсности дістав менче голосів від свого провалившого ся соперника. Виглядає се неімовірне, але однак е правдиве, і се лишень завдяки посередним виборам на президента. Боколиб голосоване відбувало ся безпосередно, се е, коли б всякий виборець віддавав свій голос впрост на сего або того кандидата, то тоді мусівби вийти президентом такий кандидат, котрий виказав-би найбільше число голосів упавших на нього. Але по причині посередних виборів, як се вже часто бувало, виходить часом такий, котрий дістав значно менче число голосів. Вистане лишень пригадати зовсім не одинокий свого рода перший вибір Клівлянда, підчас якого він в стейті Ню-Йорк одержав всего лиш 1200 голосів більшости але через се впали на нього усі 36 (тодішних) електоральних голосів стейту, що рішило його вибір. Всього дістав він 219 електоральних голосів проти 182 які впали на його противника, Blaine'го. Коли-б сих 1200 голосів більшости не дістали ся йому, то тоді і відпалиб для нього і тих 36 електоральних голосів і він бувби провалив ся. В році 1892 ім впав Клівлянд знова завдяки тій самій системі, бо дістав всего 168 елект. голосів, коли його противник Гаррісон дістав 233 електоральних голосів мимо сього, що впало на нього майже 100.000 виборчих голосів менче.

Як видко з сього, вибір через електорів дае поле усяким несподіванкам а навіть і шахрайствам, коли, примірoм, якому політикерови удасть ся сотворити нову „третю" партію.. Зовсім не треба оглядати ся на виборців, бо як видко, іх число цілком не рішае, але вистане тільки „справити ся" з електорськими голосами поодиноких стейтів, що бизнес незвичайно улекшуе а всякі обчисленя робить певнійшими.

Шахрайство зовсім не потребуе бути того рода, що примірoм купуе ся голоси „нової" партії; вистане серед обставин, що самому підставить ся кандидата, про якого знае ся, що він буде шкодив противній партії, забираючи їй в свою користь таке а таке число голосів.

Щоб се тим яснійше витовкувати возьмім стейт Ню Йорк з його кругло півтора міліона голосами. Відтягнім з сього около 100.000 голосів, що впадуть на соціял демокр. кандидата, прогібіціоністів і т. д. Лишить ся 1.400.000 гол., які правдоподібно в даних обставинах в сей спосіб розділилиб ся, що демократи дісталиби 710.000 гол. а републиканці 690.000 гол. Але лут власне виступае пан Hearst зі своею Independent Party та осібним своім кандидатом, і забере около 40.000 голосів демократам а 10.000 гол. републиканам. Лишае ся отже демократам 670.000 гол. а републ. 680.000 голосів, а тим самим і всі 39 електоральних голосів падае на Тафта, кандидата републиканської партії.

В разі, колиб вибори були безпосередні то цілком природно, що сих 50.000 голосів не пропалиб для партії, але разом з голосами иньших стейтів зробилиби якусь рубрику. Але підчас теперішних посередних виборів вони „практично" не мають найменчо вартости для партії — лиш для махерів — і тут лежить власне ціла їх вага; бо колиб сих 50 тисяч голосів впало впрост не републиканського кандидата, то їх значінє булоб цілком зникаюче в виду наведених висше результатів; але в сей спосіб проводирі сеї дрібної партії кидають в руки партії більшої, тут републиканської, 39 голосів електорських, яких вона-б хиба в иньший спосіб дуже тяжко здобула.

Тепер стане ясно, в який спосіб дрібненька „партія", яка однак е на послугах другої, в виду виборів на президента може стати дуже важним чинником.

А сих всіх курйозів не сталоби, колиб вибори на президента відбували ся безпосередно.

Благодати в Росиї.

Які то благодати мае народ в сім обіцанім краю, в Росиї, куда то так наших людий „исправляють" ніби редактори від „Правди" (?), „Поступа" (!) і „Сьвіта та Вістника", нехай сьвідчить статя в часописи „Голосъ соціялъ-демократа" видаваної в Швайцариї.

В зошиті за март 1908 у статі під заг. „Изъ Шлиссельбурской Каторжной тюрми" читаемо ось що: Всі три тюрми, у яких розміщені шлісельбурскі плінники зовсім відокремлені одна від другої. Режім (порядок) крайно строгий. Після неудалої утечі анархіста Стераньского, строгість і охорона потроіла ся (себ-то 3 рази більша) принято наставників і заосмотрено їх бровнінґами. На 18 місцях завели телефони та сиґналові дзвінки до окремої центральної стациї, де вартують день і ніч. Кругом кріпости вода, стіни 4-5 сяжнів високі; та мимо того стоїть тут сторожа з двох льдий. Оден і другий з отвертими, готовими до вистрілу карабінами; в ночи приходить еще третий. По коритарях по 4 салдатів проходжуе ся з отвертими револьверами з приказом стріляти сейчас, коли лиш щось підозрілого зауважать. Всі плінники сидять по одному. Навіть контроля відбуваеть ся через маленький отвір в дверах, куди також подають страву. О переході із одної келії до другої ані бесіди. На тюремне подвіря пускають раз в день 5 людий на 40 мінут. Сих 5 людий проводить 3 салдатів а оден еще укритий. Ось як охороняють ся перед кількома десятками людий, які виходять сковані.

В сім році в марті було тут 51 арештантів. З сих 14 засуджені на досмертну каторгу, 24 на тюрму від 16-20 літ, 13 на тюрму 15-літну.

Із числа засуджених було: 15 матрозів, 6 салдатів, 1 офіцир, 29 ріжних занять.

Тільки „Голосъ соціялъ демократа"! Друга знов часопись „Рѣчъ" подае також цікаві числа а іменно статистику засудів смерти за час від 1 січня до 1 липня 1908. Числа подадої після урядових справоздань. Взагалі видано 876 засудів смерти, пересічно по 5 денно. На поодинокі місяці випадае се так: в січни 116, в лютім 122, в марті 184, в цьвітни 106, в маю 217, в червни 131.

От таке то добро у тій „матушці" Росиї, в XX-ім віці поступу і гуманізатарних ідей. Дійсний рай на землі.

Не даром так за ним побивають ся ніби редактори від „Правди, Поступа і др. „общерусскихъ" часописий.

Колиж вам, ви „грязь Москви" так добре у сій Росиї видить ся, так з Богом, пощо вам тут ваш „талан" марнувати. Ми вам і складку на дорогу дамо а Гладик вибере яку сибірску фарму, за якими так аґітуе і заживете як в Бога за дверми. А там таких людий треба. Одні з вас стануть побіч Толстоя, Пушкина, Ломоносова, Лермонтова і др. зі своіми „стихотвореніями", иньші на архимандритів посунуть своїх „последний" ради, другі станують „публицистами" при якім то „Времени", а еще иньші „псаломщиками - четцями" при соборах „белокаменной" Москви. А так тут з вашої роботи що? Нема кому на ній пізнати ся; тай сліду нема! От я задумую віднестись куди треба, щоб перестати слати рублї, бо шкода заходу.

Ваш.

Початки Козаччини і Запорожа.

Козаччина виразом народнього характеру.

Про одного чоловіка кажемо, що він мае самостійну натуру і не любить підлягати нікому, про другого, що він противно — уміе гнути спину, про третого, що він щирий і щедрий, про иньшого, що він скупий і закланний. Такими словами ми описуемо характер чоловіка. Ми кажемо, що той а той чоловік старав ся завсіди бути самостійним, а той і той дбав тільки про свое богатство; иньшими словами, що самостійність у одного а богатство у другого були цілию їх житя, тою думкою, в котрій збігають ся всі иньші, були їх провідними думками, або, по ученому, провідними ідеями.

То само що про поодиноких людий, можна сказати також про поодинокі народи. Кождий з них мае свій характер, відмінний від характеру другого, кождий проявляе в своім житю якусь своерідну провідну ідею. Поглянььмо на нас самих і на наших найблизших сусідів, Москалів та Поляків. Які провідні думки найдемо в їх житю? У московського народу побачимо, що провідною була і е у них та думка, що над цілим народом повинна бути одна голова, яка, нікого не питаючись, ні на кого не вважаючи, кермувала би по своїй волі. Коротше можна се сказати, що у народу московського провідною ідеею був завсіди абсолютизм.

Другий нарід — Поляки — пішов иньшим шляхом. Він витворив у себе привілейований стан, шляхту, яка усе громадське добро забрала для себе і повернула на свою користь. Тут провідною ідеею бачимо вже пановане одної верстви над прочими, або ідею аристократизму.

Нарід українсько-руський, що жив посередині між польським і московським, витворив у себе инакшу думку громадського устрою — думку, що всі люди е однаково рівні, а отже панувати не повинен ані один чоловік, ані навіть одна верства, але цілий нарід сам для себе. Таку думку про суспільний лад називаемо демократичною.

Є она найкрасша із усіх попередних, найблизша до того ідеалу братерства, до якого стремить тепер ціла людскість.

На жаль не довело ся нам ніколи перевести сю думку в жите, не довело ся навіть виявити еї виразно. Пановане чужих народів, під яких ми раз-у-раз попадали, доптало всякий прояв нашого народного характеру. Найкраще ще проявила ся наша демократична ідея в Козаччині, а проба еї осягнена, зреалізована в Січи Запорожській. Тому Козаччина — то найважнійший і найсьвітлійший час в нашій історії.

Завязки Козаччини.

У ті часи, на які припадають перші початки Козаччини, була наша земля під панованем Литовців. Литовці уважали землю державною власностию. Они ділили еї на пайки і роздавали охочим людям, котрі за одну таку пайку мусіли давати одного чоловіка до війска литовського князя. Найохотнійше брали люди пайки там, де було богато ліса і води, бо в ту пору жили они головно з ловецтва і риболовства, а про ріллю дбали не богато. Через то великі простори плодючої землі лежали облогом. Ніхто не хотів на них поселяти ся ще й тому, що в ті часи набігали Татари і грабили увесь добуток.

Отже литовські урядники взяли ся на спосіб. Они роздавали землю не поодиноким людям, але цілим громадам. Громади мали лиш обовязок доставити за се узброеного війска, впрочім урядники не мішали ся до їх домашнього, громадського житя. Таким чином витворили ся на східних і полудневих степах України громади, що відмінно від иньших, мали свою власну управу. І тут імівірно треба шукати початків Козаччини.

Перші згадки про козаків подибуемо під конець XV. ст. перший раз в р. 1481.

Зразу могли козаки боронити лиш своїх земель і селитьб перед татарськими набігами, та незабавки намножило ся їх тілько, що они не переставали на власній обороні але й відплачували ся Татарам за напади нападами.

Як козаччина зросла в силу побачимо в слідуючім розділі.

Зріст Козаччини.

Коли число козаків трохи змогло ся, стали они боронити не лиш своїх осель, але також „уходів" т. е. місць положених подальше, де они полювали на зьвірів, ловили рибу і т. д. В таких уходах було найнебезпечнійше, бо там забігали дуже часто Татари. Аби мати якусь охорону, козаки вибудовали на однім із дніпровських островів твердиню. Се е початок Запорожської Січи.

З під литовської зверхности перейшла українська земля до Польщі. Під Литвою не було селян кріпаків, а Польща, занявши Україну, закріпостила усіх селян панам. З козаками не знала що робити. Обернути їх в кріпаків годі було. Отже польський король Стефан Баторий найняв козаків до себе на військову службу. Козаків заресстровано в шість полків по 1000 чоловіка в кождім. Проте реестрових козаків було тілько 6000. В самій річи було козацтва далеко більше, а ще его число постійно прибільшувало ся.

Селяни невдоволені з того що польський уряд віддав їх на ласку панам, тікали туди, де шляхти ще не було, — на полудневу Україну. Козаки приймали таких утікачів дуже радо. Крім селян осідала на козацькій териториї ще дрібна, безземельна шляхта, котра нераз хоронила ся туди з обави перед карами за проступки. Козаки приймали і їх. Таким чином число населеня на козацьких областях виносило незабавки поверх пів міліона.

Перші бунти козацькі.

Та сама безземельна шляхта, бурлаки, що густо-часто тікали на Україну зі страху перед карою викликали два перші бунти під проводом ватажків Косинського і Наливайка. Оба сі бунти не мали жадного підкладу народнього, а були лиш протестом, ворохобнею безземельних і бездольних людий. Оба також не повели ся. Замітне що до походу Наливайка прилучив ся гетьман реестрових козаків Лобода.

По сих двох неудачних козацьких рухах не бачимо якийсь час народних повстань; за то показуе ся иньший протест. Тепер вже осередком того руху стае Запороже.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Little Russian Nat'l Union of America.

Rev. P. Poniatyshyn, Superintendent.

Anth. Curkowskyj, editor.

K. Kirczow, manager.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the Post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руского народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в четвер і коштує:
в Америцї на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америцї на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листї, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офисї, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Справоздане із Х-ої голов. Конвенції „Р. Н. Союза".

(Дальше.)

По п. Т. Лабовськім забрав слово гол. касієр Р. Н. С. п. А. Шаршонь. Супроти подрібного справозданя фін. секретаря справоздане касієра обмежило ся лише до загального ствердженя факту, що його книги діловодчі сходять ся як найточнїйше у всім з книгами фін. секретара. Замітив лише п. Шаршонь, що від тоді, від коли він держить касієрський уряд, в касі Р. Н. С. є о $316.00 більше як повинно-б се бути після книжкових рахунків і що ся надвишка належить ся мабуть йому, так як вкладав він свої ощадности на сю саму банкову книжечку, щой гроші Р. Н. С.; значить дуже легко могла загубити ся межа між грошем його, а грішми Союзовими. Щоб одже самохіть не потерпіти кривди, він предложив сю справу під розвагу конвенції.

Відтак іменем контрольної комісії складав справоздане п. Й. Стеткевич. Він заявив також лише коротко, що господарка Р. Н. С. в протязї останних двох лїт була все добра, старанна і сумлїнна, що загальний стан каси Р. Н. С. є дійсно такий, як представив його фін. секретар, що запоруки (бонди) сих гол. урядників, які після статута такі запоруки мусать мати, є в порядку — словом, що Р. Н. С. є орґанїзацією ретельною і солїдною. І тому як раз, що контрольна комісія нїколи не находила якихось „неправильностей", вона урядувала за протяг двох років лише 4 разів себ-то один раз на пів року, бо-й не було потреби більше разів контролювати і наражати Касу Р. Н. С. на злишнї видатки. Вкінцї підніс п. Й. Стеткевич з признанем, що уступаюча старшина Р. Н. С. вповнї заслугує на вотум довіря і абсолюторію за свою ревну діяльність, та оконечний сей осуд — як слушно завважив п. Стеткевич — належати-ме вже до комісії шконтруючої.

Із сеї причини, що ся послїдна ще не упоралась була з своєю роботою, приступлено тепер до дискусії над справозданями урядників.

П. М. Бабій запитав ся фін. секретара, де є процент від сиротинських капіталів, на що п. Ядловський відповів, що „проценти находять ся там, де вони росли" та що шконтруюча комісія буде мала нагоду про се переконатись.

П. Н. Ваверчак поставив внесск, щоб конвенцийні секретарі вписували точно імена всїх бесїдників і внескодавців на конвенції. Конвенція, розуміеть ся сему притакнула.

Трошки довша вивязала ся дискусія над надвишкою $316.00, про яку згадував гол. касієр. В сїй справі забирали голос п. п. П. Зятик, П. Ярема, І. Кречковський, М. Цаповський, Гр. Мрикало, Я. Корнат, А. Корпан і о. М. Підгорецький. Бесїди згаданих делеґатів зміряли до одного, себ то щоб ся надвишка лишилась в касї Р. Н. С. Виемок становив лише п. М. Цаповський, який ставив внесок, щоб сю надвишку приділити по рівній частинї до фондів: народнього, запасного (резервового) і бідних. Справу сеї надвишки пояснив вкінцї п. С. Ядловський, іменно, що походить вона ще з тих часів, коли він перебирав уряд від свого попередника п. Пирчова, що ся надвишка затягнена в книгах діловодства між доходи Р. Н. С. та що вже IX. гол. Конвенція порішила зглядом сеї надвишки в сей спосіб, що належить вона до каси Р. Н. С. І розуміеть ся само собою, що на таке обяснене фін. секретара відповідь конвенції не могла бути иньша, лиш така, щоб замкнути над сею надвишкою всяку дискусію, бо $316.00 до нїкого не належать лише до каси Р. Н. С. П. А. Шаршонь не протестував проти сего навіть одним словом.

Відтак спитав ся п. К. Поступак, за-для чого уряд розсилав по два блянкети до підпису навіть старим членам Р. Н. С. П. Т. Лабовський пояснив, що се було доконечне задля реорґанїзації Р. Н. С. і що вимагав сего американський закон про стоваришеня. Через те, іменно, що на IX ій Конвенції переведено основну реформу Р. Н. С., став ся він немов зо всім новим товариством; кождий отже член мусів підписати одну декларацію на се, що зрікаеть ся прав прислугуючих йому після давних статутів орґанїзації, а рівночасно мусів виповнити декларацію нову, якою він зголошуеть ся в члени нової орґанїзації себ то орґанїзації, що станула на нових засадах. Се була чиста формальність та після точки права треба було її виконати. Се вияснене приняв інтерпелянт з вдоволенем.

Потім просив п. А. Корпан о пояснене, чому о. М. Струтинський як видавець Календаря Р. Н. С. на 1905 рік не зложив із него нїякого справозданя. На те відповів о. М. Струтанський, що колиб прийшло ся йому справдї зложити докладне справоздане із видавництва Календара, тодї Р. Н. С. мусівби ще йому „доплатити; впрочім справоздане із Календара він складав уже на IX ій Конвенції, тимто нїхто неможе мати до него в сїй справі якоїсь претенсії.

Тому, що деякі інтерпелянти почали вже надто відбігати від властивого предмету, на внесок п. М. Полянського замкнено тим часом дискусію над справозданями урядників Р. Н. С. Приступлено відтак до вибору так зв. ґазетярського комітету, якого завданем було подбати про те, щоб місцеві (філядельфійські) дневники подали американській публиці звістку і взагалї інформації про Р. Н. С., його Конвецію та загалом про наш народ. До сего комітету увійшли оо. Н. Підгорецький, М. Балог і п. І. Кречковський; но якоїсь звістки про наші справи, на жаль, не було ані в одній філядельфійській часописи.

Слїдувала дальша точка денного порядку Конвенції, а саме „кладене кандидатів на гол. Уряд на слідуючі 2 роки". Поперед всего п. Й. Стеткевич пояснив делеґатам докладно сї §§ статута Р. Н. С., що відносять ся до вибору старшини на се, щоб задля евентуального незнаня виборчої процедури вибір не потребував довго протягати ся або й навіть повтарятись. А п. Гр. Видиш поставив внесок, щоб перед вибором старшини установити платню, яку мае вона побирати. Се внесене принято.

П. Г. Тилявський спротивив ся рішучо сему, щоб на будуче сама старшина Р. Н. С. могла на власну руку підвисшати платню якому будь урядникови, як се мало місце з рекордовим секретарем, коли поза Конвенцією підвисшено йому $10.00. Сю самовільну роботу старшини пояснив п. Й. Стеткевич більше менше так, як і передше п. Т. Лабовський, іменно, що підвисшили платню рекордовому секретареви було „доконечним злом", бо в разї його резиґнації мусілаб була старшина скликувати хиба нову Конвенцію задля вибору нового рекордового секретара. П. Г. Тилявський поставив відтак в сїм напрямі внесок а саме, що гол. Уряд не може власновільно підвисшати платнї урядникам і внесок сей підпертий ще п. Корпаном Конвенція, розуміеть ся, приняла.

Вернено ся тепер до згаданого вже внеску п. Гр. Видиша. Спершу відзивали ся деякі голоси як пп. М. Чеґіна і Т. Каськова, щоб платня урядників осталась по старому та о. М. Балог запропонував, щоб самі уступаючі урядники „отаксували" після свого сумлїня, чи теперішна платня була відповідна за їхню роботу... Спеціяльних якихось „торгів" не було — і остаточно на внесене п. І. Ґлови Конвенція ухвалила обом секретарам, яких праця е зовсїм рівновартна, по $70.00 місячно. Саме так таксували свою роботу гол. предсїдатель і гол. касієр — і кінець-кінців на внесок п. М. Бабія признала Конвенція предсїдателеви $20.00, а касієрови $30.00 місячно.

О 12 ій год. по молитві „Достойно" розійшли ся делеґати на обід.

(Дальше буде.)

З нагоди Жатковичової „буллї".

Юрій Жаткович від Homestead-ського греко-католицького „Вістника" занюхав дещо неконче доброго коло себе, та побачив, що люди, котрих він такий довгий час баламутив та водив за ніс при помочи свого безглуздого „Злісника" поволи пізнають ся на фарбованім патрійотї. Той угоруський нарід пізнае вже, хто кому стрик; Жатковичовим лайкам не вірить і сказавши по просто плюе ему в очи. Даремно Жаткович кричить: „я патріот, я оден лише дбаю про добро Угро-Русского народа!", Жаткович попав тепер у страх, аби не упав з того папського трону, на котрий его посадили кількох ренеґатів в реверендах, скумпанувавши ся з бандою Угриновою на сегорічний Конв. в Йонкерс. Настрашив ся новомодний „папа", що ту-туй, викриють ся его циганьства і несправедливі напади на нашого Владику, що вже не далекий час, коли сам нарід осудить его. Одже, аби міг ще бодай який час крутити і кринити межи тим народом; той ренеґат ужив штуки; почав ревно плакати і ридати.

Іменно в ч. 25 „Вістника" видав „Odczwu-Prosbu i „bulu" от такого змісту:

„Do všistkych gr. kat. farnoscoh zcs stranky Uhrorusskych i galicyjskych starorusskiej partii, i všitkych gr. kat. spolkow prisluhujucich do „Sojedineja i Obšcestwa".

Межи прочим, в тім посланію і „буллї" Жаткович пише і наказуе так: „Narode naš mili. Ked da kedy, ta teraz oferuj, pokaž swetu svoju moc, svoju silu, svoju šlachetnosc, svoju obetavosc. „Nahrada za to budze velka na zemi, jak i na nebe".

Жаткович тое посланіе і „буллю" зреферував, як сам знав, а двох bratanków підписали, се е Homstead-ський корчмар — тай Вугрин бувший еванґелік, а по народности словак — котрий за-для бізнесу став ся Русином. Другий, се Іоан Жинчак, перекрещений на Шміда, також не мала риба, бо председа від свого Глубчества, і заступник ґалицьких липованів. Тії оба „krestani" Boski, страх як високо цінять свій гонїр перед Ам. Русею. Нехай всї знають, як то они грозять Епископови пальцем в боканчах (чоботах). Такі то в Америцї чуда діють ся! Нї сїло, нї пало і звідкись вилуплять ся новомодні Марков, чи Ґлебовецкий, тай починають рити против чесних людей, та беруть ся творити „старорусcску" партію. Було-б все all right, та що з того? коли Шмід не панімае ґаваріть по Руссcки. Не то что-б ґаваріть, але він сеґиниско (бідачиско) заледво зна hutoric po russinsku. Радуйте ся, та ликуйте, московські наймити – бо маете хороброго заступника з великим животом, з великою головою а в голові повно полови. От так то чоловікови прийде на гадку, та погадае собі нераз: Гей, гей, милий Боже! Чи то і в других націях находять ся такі виродні сини, як межи нашими твйордо-русссками? Певно що нї!

Чиж то не ясно як на долони, до чого Угрин і Шмід тягнуть? Прецїнь они оба до недавна жили в найбільшій ненависти і незгоді. Тепер, коли они побачили, що їх дійна корова зачинае яловіти, так гнїв відкинули на бік, збратались оба, і гадають що потрафлять потрясти цїлою Ам. Русею. Во to mi tu biskupami, a ne Ortynski, ktory ne chce našej porady prijati. Ну! маеш угроруський народе ґарних заступників нема що казати. Не лише тут, на землн они обіцяють Вас заступати і „бранити", але такой просто заведуть Вас до свого неба, если тую „булю" будете узнавати, котру они всї три видали для Вас.

Добрий і щирий Угроруський народе, добре тепер розваж, кому маеш платити 5 процент. Тії всї три непрошені наші опікуни пишуть се ясно. „Не платіть Епископови 5 процент, але нам всїм тром засилайте, а ми Вас спасемо від пропасти, а що найголовнїйше, очистимо Ваші кишенї"... Они за Твої мозольні, і тяжко запрацьовані центи, будуть всї три їздити з Брадоку до Скрентону, будуть мати за що пити, гуляти, а за те, що Ти будеш їм платити, они обіцяють, що возьмуть Тебе до свого неба.

Тепер вже знаем докладно, о що тим людискам розходить ся. Їм не розходить ся о нїяку віру, нї о добро Руського народа. Їм розходить ся о business.

Братя Русини! Крайний час, аби ми прозріли та не давались визискувати нашим кровопійцам, або першому лїпшому дурневи давати ся баламутити і водати себе за ніс. Угрин, Шмід, Жаткович, а е їх ще більше таких фабрикованих патрійотів, що лишень дбають про Руську кишеню, они Тебе лиш тогди знають, і нїби заступають, як їм платиш. Як перестанеш платити тогди Тебе копнуть від себе.

А ви твйордо-русссскіе патрійоти, або лучше назвати вас, самозванцї і непрошені опікуни Руського народа. Потрясїть і ви своїми карманами. Грошей у Вас есть досить. Не есть то честь для вас жебрати межи руським народом на гулятику і піятику. Так може хто будь показати хотьби навіть Гладик від свого „Псу-вача" Цуцики і Борухи від наймички „Правди".

В кінци, я осьміляюсь запитати Вас панове Шмід і Угнин, чи дали ви вже де коли, хоть оден зломаний цент на народну цїль? Нїколи!.. Аґа! Ви лишень стараетесь о тое, аби другі давали, а ви за чужу жертволюбивість хочете прозвати себе патріотами, та статись опікунами Руського народа, о котрий то нарід ви так дбаете, як пес о пяту ногу.

Братя хлопи! Єще раз відзиваюсь до Вас! Чи довго еще будем так терпіти? Ми, всї як олен повиннисьмо запротестувати против такого самовольства і насильства. Скажім їм отверто що вони не сьміли, що вони не мали права видати таку „Odozwu" до Руського народа. Скажім їм: на село людий дурити! Покажім вже раз що ми есьмо народом культурним!

Михайло Бабій.

Честь кому честь!

„А. Р. Вѣстникъ", а із ним увесь головний уряд „Соединенія" радби усіх своїх членів мати і слїпими і глухими і нїмими. І цїла писанина у нїм на се лише пише ся, щоби відвернути увагу наших братів із Угорщини на се, що

в „Соединенію“ діє ся. Але угорські Русини не сліпі, они уже прозрівають і видять „шумні“ діла своїх, накинених собі „проводирів“. Широка маса угорсько-руського народу тямить добре, як пан Жаткович утік із краю, забравши в собою чужі а і сирітські гроші. Мг. Угрин, коли урядники „Соединенія“ не хотіли купувати гавзу для „Соединенія“ забожив ся, що той гавз він відкупить, коли би конвенція не одобрила купна. На се він ще власноручно і підписав ся і надруковане було. А коли на конвенції показало ся, що той гавз нездалий і переплачений кільканайцять тисяч, тоді Мг. Угрин ніяк не хотів додержати свого побожного слова і „Соединеніе„ мусіло заплатити через Мг. Угрина кільканайцять тисяч утрати. Головний касієр Мг. Дзмура мав межи иншими „шумними“ рахунками і таке, що на „путешествіе“ із Брадок до Брадок в каси Соединенія заплатив собі $60 (шістьдесять доларів) замість 10 цнт. на стріткару. Загально відома річ також, як секретар і записник Пачута і Егрецький роблять собі бизнес на „Соединенію“ за одзнаки, машлї і друге. Жаткович, що року лупить тисячі за пустий календар із членів „Соединенія“, котрий не вартує і третої части тих гроший. Одним словом нема ніякої дивоти, що в „Соединенію“ треба вічно платити кождому членови около пять до шість доларів більше, чим в „Союзі“. І для того то гомстедські головачі радіби муром оточити своїх членів, щоби ніхто не роз'яснив, яку то господарку они ведуть у „Соединенію“. А при них стоять такі духовні, як о. Лавришин, котрий як здавав рахунки на конвенції „Соединенія“, то не лишив ані одної книги касової ані ніякого слїду в господарки попередньої. Одним словом свої межи своїми. І то є біда в „Соединенію“, що члени посилають на конвенцію старих, все тих самих грішників за делєгатів, котрі за пиво і гостину та за масне слово готові підперти хотьби й самого старого „фраса“. Колиби на конвенцію вибрали нових, сьвіжих і сьвідомих людий, тогди Жаткович, Угрин & Co. не попасалиби в уряді ніже одної години. Тогди „Соединеніе“ сталоби справдї славною орґанізацією, а розмет бувби далеко менший.

І тепер уже продирає ся заслона і паде полуда із очий угро-руських братів. І так хочемо подїлити ся дуже радісною вістькою, що утішить кождого щирого Русина, котрий не є ані лацьким ані московським прихвостнем. Наші угорські Русини на Whiting, Ind. заложили брацтво Р. Н. Союза. На перший раз приступило 24 членів, але то лише початок. Там будуть сотки членів Р. Н. Союза. Межи ними є такі, котрі в „Соединенію“ були по кільканайцять років. Але їм обридла робота уряду і „Ам. Р. Вѣстника“. Они чують серцем, яке то погане діло розривати руський народ і цькувати одного на другого. Ми хочемо усі бути братьми, бо ми одної крови і кости! Ми всі Русини, чи по тім, чи по сім боцї Бескида! Ми всі одної віри — греко католики і сварити ся межи собою не хочемо і не будемо. Най буде слава і честь чесним братям Івану Скакандій, Юлїеви Яцкович, Георгію Паленчар і Георгію Хлебашко за тое, що они потрудили ся вразумити і з'орґанізувати се брацтво. Сердечне поздоровлене усім новим членам і тим усім, що наміряють приступити до Р. Н. Союза! Подяка належить ся і о. В. Балогу за оголошене і ласкаву поміч. — Горніть ся, братя із Угорщини до Руського Народного Союза. Нашим покровителем руський, греко кат. Епископ, наша кість і кров! Він не з панів, а син простих, селянських родичів, він знає, що то біда і тому за бідним народом стоїть. Він ніколи не хотів тримати з панами руку і за то не люблять его ті, що хотіли би над народом панувати. Він хоче порядку, заказати здирство і кривду, він хоче нам усім добра. Горніть ся протое до Р. Н. Союза, бо з нами Бог, Божа сила і істина Єго сьвята.

Сусід.

ЗАЯВА.

Отсим подаємо до загальної відомости гр. кат. Русинам, що статя уміщена в числі 28 Ам. Рус. Вїст. з дня 13 го серпня 1908 есть безхарактерною брехнею і минулась з правдою; а що Амер. Р. Віст. минаєсь завсїгди з правдою про те заявляємо:

Ми парохіяни гр. кат. цер. Преч. Діви Марії в New Alexandri-ї Pa не мали ніяких непорозумінь з нашим бувшим сьвященником, Вс. о. Лучечком, противно він завсїгди старав ся о добро церкви, за що ми висказали і висказуємо єму слова вдячности, та раді булибисьмо, еслиб Вс. о. Лучечко був позістав і на дальше у нас.

Дальше „Ам. Рус. Віст.“ закидує нам, що ми ще мало уміємось пізнавати на сьвященниках. На то отверто можемо сказати, що не ходить нам о пізнане сьвященника, бо се річ Іх Преосьв. нашого епископа, але скоро сьвященник присланий нам нашим епископом, то приймаємо його з отвертими раменами. Але не в тім діло. Нам ходить о пізнане цїлий „Ам. Рус. Віст.“ і — слава Тобі Господи — нарешті пізналисьмо, та на тій підставі не хочемо нічого від „Ам. Рус, Віст.“, як тільки, нехай з своїми безхарактерними статями не виїждждає, а авторови згаданої статї радимо по лишити на будуче свою паскудну роботу, та не рити, бо змушені будемо заложити єму в р... дріт, а щоби не заразив других, то на ухо кульчик.

За гр. кат. Парохію
в New Alexandria
(печать).

Олека Кріль пред.
Стефан Якимець секр.

Конкурс.

Головний уряд Р. Н. Союза отсим росписує конкурс на написане слїдуючих шкільних підручників для американсько-руських шкіл:

1) Буквар,
2) Перша читанка,
3) Малий Катехізм.

Услівя: Підручники мусять бути писані фонетичною правописею, пригоровлені до тутешних обстави і писані на лад відповідних анґлїйських книжок. Однак в них мусять бути подані і короткі відомости про нашу стару вітчину (істор. і ґеоґр.). Підручник під числом 3) рівнож має бути писаний фонет. правописею, має бути практичний і мусить дістати апробату Преосьв. Владики С. С. Ортинського.

За найлучші праці двох перших підручників (1) Буквар і 2) Перша читанка) визначає ся надгороди по 100 дол., а за 3) Малий Катехізм 50 дол.

Речинець: до 1 го січня 1909 року.

Праці належить писати на одній стороні 8 ки, четким письмом і присилати непідписані, лиш зазначені моттом. Се саме мотто треба написати на залученій з працею, замкненій коверті, в якій має містити ся імя і назвиско та адреса автора. Праці належить присилати, як рівнож і відносити ся по всякі близші інформації і обяснення до Rev. P. Poniatyszyn, 324 Washington Ave., Elizabeth, N.J.

Д. Капітула пр.
С. Ядловський скр. ф.
Т. Лабовський скр. р.
А. Шаршонь кас.

ОГОЛОШЕНЄ
до всїх членів Р. Н. Союза і їх Урядників.

Отсим подає ся Вам до відомости, що всї члени Р. Н. Союза, котрі, чи то будучи хорі, чи ще за здоровля хотять змінювати своїх спадкоємців або робити послідні волї, мусять робити се на відповіднім до сего бляникеті Р. Н. Союза — „Зміна Спадкоємців“ а не на яких небуть картках. Місцеві урядники, а взглядно секретарі, мусять уважати на се, і в випадках, де член хорий або здоровий хоче змінити своє посмертне, мати мусять під руками повисші бляикети „Зміна Спадкоємців“ і на них тілько змінювати. В случаю колиб член захорів і хотів змінити посмертне а секретар немав під рукою висше згаданого бляикету, в такім разї секретар має виписати таку зміну на папери в слїдуючий спосіб:

Зміна Спадкоємців.
Я ....
член братства (тов.) ....
в .... відділ ...
Р. Нар. Союза в Америцї, число грамоти ...... отсим уневажнюю виіменоване моїх попередних спадкоємців, означених в декларації і настановляю і іменую моїми спадкоємцями і назначую суму яка кождому на случай моєї смерти має бути виплачена як слїдує:
....
Дано в .... дня .... 19..
Сьвідки.
Власноручний підпис.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Дм. Капітула, предс.
Т. Лабовский, секр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

		Серпень.
27	Ч.	Михея прор.
28	П.	Успен. Пр. Бог.
29	С.	Перен. обр. Госп.
30	Н.	11. Мирона мч.
31	П.	Флора і Лавра
1	В.	Верес. Андрея страт.
2	С.	Самуїла пр.

= Як нам доносять, Русини-Українцї з Монесен, Па. заснували сего місяця читальню „Просьвіти“. Читальня розвиває ся дуже гарно а доказом сего, що дня 30-го с. м. молоденьке товариство пораз перший виступає публично даючи аматорське представлене штуки „Страйк“. Весь дохід призначений на нову церков. В виду того повинні усї щирі Русини явити ся на сїм представленю та вписувати ся в члени товариства і всїми силами підпирати сей новий розсадник сьвітла і культури на амер. земли.

= З наших кандидатів на кресло президента, демократ Bryan, вибирає ся в сей четвер на аґітацийну подорож по краю. Taft — знова заявив, що не вірить в таку рекляму і буде ждав спокійно на вислїд. Деякі близше обзнакомлені з поза кулїсовими справами американської політики говорять, що аґітація як і сотворене „незалежної партії“ є звернена лишень проти Bryan-a, позаяк сей є особистим ворогом пана Hearst-a. Однак є незапереченим фактом, що ся аґітація страшно пошкодить демократам, забираючи їм в деяких місцевостях і половину голосів.

= Польська часопись з Мілвок, Віс. „Kurjer Tygodniowy“, яка безвпинно бере ся писати про наші справи стрілила в послїднім числї опять величезну дурницю, яка сьвідчить, що єї редактори немають найменчого понятя про наше жите і відносини. Именно виссала десь з пальця відомість, що „незавимсимцї“ купили в Ню Йорку церков за 80.000 дол. (!!!) та що на славнім вічу в Філядельфії „Ukraincy siekierami wybili drzwi do hali“. Видко „hydra hajdamacka“ не дає нашим найсердечнїйшим навіть і в Америцї спокійно спати.

= До сербської асекурацийної орґанізації „Србобран“ вкрали ся „непорядки“, бо забракло в касї 28.000.00 дол., а двох урядників роздумує тепер над своєю судьбою в джелю в Пітсбурґу.

= Дня 12-го с. м. прибув до Віднія анґлїйський король і зложив офіціяльну візиту цїсареви Франц Йосифови окладаючи йому желаня з нагоди ювилею. Оба пануючі цїлували ся — а се є знак, що на найблизших сесіях парляментів зовсїм певно зажадають нових міліонів на будову воєнних кораблїв і нових гармат. Так принайменче завсїгди бувало по кождих „сердечних“ відвідинах монархів.

— **Для хорого письменника** зложили дальші жертви отсї Вп. ДД.:

Оголошено в числї 33-ім 300.75

Заходом д. Мих. Бучака в Ню Йорку жертвували: по 1.00 д. Мих. Бучак і Дав. Робак, по 50 цнт.: М. Волянюк і Луць Бойко, по 25 цнт.: Антонїна Бучак, Олекс. Бучак, Апольонія Шумовська і П. Вітенько. Разом 4.00

На весїлю у д. Юліяна Вітенько в Ню Йорку заходом д. Андр. Бучака зібрано поміж гістьми 5.00

На весїлю у д. М. Романюка в Ню Йорку заходом д. Ів. Тишка зібрано 2.09

Заходом д. Стефана Гладкого в Ню Йорку жертвували: Ст. Гладкий 1.00 дол. по 50 цнт.: Ст. Вартинський, М. Саварин і К. Наконечний, по 25 ц.: К. Горішна, П. Федорів і П. Зятик. Разом 3.25

Разом 315.09

На шкільний фонд імени Олени Січиньскої.

Прислав д. А. Вала, з Гавстон, Текс. 1.00 д. від М. Балаґана і себе по 50 цнт.

Щире Спасибіг!

ДО ВІДОМОСТИ УСІМ ВП СЕКРЕТАРЯМ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ.

До днесь кільканайцять брацтв і тов. надіслали нам уже жадані викази членів, що хотять діставати часопись печатану словацьким письмом. Позаяк хочемо, щоб 1-ше число згаданої часописи вийшло уже 1-го вересня, тому просить ся усїх місцевих д. Секретарів, які залягають еще з присилкою виказів, щоб тоті сейчас надіслали на адресу: „Swoboda“ 184 Hudson Str. New York. N. Y.

Редакція.

ПОДЯКА.

Українське Тов. „Гайдамаки“ дякує отсею дорогою Хв. Братствам і Товариствам: Сестрицтву Сьв. Ольги ч. 2, Бр. Сьв. Андрея, Бр. Сьв. Володимира, Бр. Пресьв. Тройцї з Бруклина, — Товариствам: Запорожскій Січи, Просьвітї, Ню Йорському Боянови, Подільській Січи, Запорожській Січи з Бруклина, Зорі і Тисьменици. Як також всїм поодиноким прибувшим гостям за так численну участь в річнім ювилею товариства. При сїй нагоді перепрашаємо всїх присутних що була мала галя до забави, але товариство зовсїм не надїяло ся такого великого числа гостей. Маючи надію, що Хв. Братства і Тов. і Вп. публика простить се і прийме сї слова оправданя, ми видячи щире попертє нашої справи, Хв. Бр. і Тов. і Вп. Публикою, дякуємо як найщирійше, а при другій случайности — з гори зазначуємо, що доложимо всїх старань, аби всї були вдоволені.

Українське Тов. „Гайдамаки“
Мих. Угорчак голова,
Антін Шеремета касієр,
Мат. Хандога справник.

В СПРАВІ ВИДАВНИЦТВА КАЛЕНДАРЯ НА 1909 РІК.

Позаяк пора вже незвичайно спізнена, тому пригадує ся в послїдне усїм Вп. нашим бизнесменам, щоб надсилали свої оголошеня, наколи хочуть, щоб вони були поміщені в Календари на 1909 рік.

Заразом подає ся до відомости, що д. Вол. Печерський має повновласть на Ню Йорк і околицю збирати оголошеня до Календаря і колектувати за них належиту заплату.

А. Цурковський.

— Заходом тов. „Подільська Січ“ в Ню-Йорку відбудуть ся дня 29. серпня 1908 р. о год. 7-ій вечером в Progress As. Rooms 28-30 Ave A. New York

ВЕЧЕРНИЦЇ

в честь Др. Івана Франка при співучасти тов. „Ню Йорский Боян“, з слїдуючою програмою:

Вступне слово — В. Гордієнко.
Помарнїли наші цьвіти — Хор Бояна.
Деклямація „Наймит“ — М. Ткач.
Сольо: „Як почуєш в ночи“ — В. Стешин.
Декл.: „Великдень“ — Т. Гарматюк.
Відчит — В. Стешин.
„Ой, щож бо то тай за ворон“ — Хор Бояна.
Декл.: „Каменярі — А. Бучак.
Сольо: „Мій гаю зелений“ — М. Романюк.
Декл.: „В сьвіт за очи“ — Е. Вакулїнська.
„Думи мої“ — Хор Бояна.

Цїни місць: Крісла перворядні 50 цт., крісла другорядні 35 цт., крісла треторядні 25 цт.

По Вечерку відбуде ся БАЛЬ.

Комітет.

ПОЗІР РУСИНИ З МОНЕССЕН, ПА.

Новооснована читальня „Просьвіти“ устроює дня 30-го серпня с. р. аматорське представлене штуки:

СТРАЙК

в гали Opera House, поміж 5 а 6 ул. на Schoonmaker Ave.

Початок точно о год. 7-ій веч.

Весь дохід на нову руську гр. кат. церков.

Просить ся о численну участь.

За комітет:
Я. Цимбала,
М. Кунька,
М. Щитиньский,
Е. Фал.

Філядельфійська „Читальня Просьвіти“

Устроює вечерок в Суботу 12-го вересня 1908 в New Academy Hall, 523 S. 4 Str. Початок о 7 год. вечером. На означений час запрашаєм всїх тих, що люлять чесно і весело забавлятись. Будем старали ся, щоби гості були вдоволені.

Вступ для мущин по 15 цнт., а для женщин по 10 цнт.

Комітет.

H134

ДЕ Є

Демко Леньків, родом з Колендян, пов. Чортків, Галичина. Рік тому, як приїхав до Америки. Хтоб про нього що знав, просить ся донести на адресу:

El. Lenkiw (5-8)
Box 1067, Fort William, Ont. Canada.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Їх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ, 712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут. Кульчицький Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa
Алексій Горбаль, Ansonia, Conn.
Михайло Чеґін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
о. Н. Понятишин, 324 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний орґанізатор:
Андрей Ґела, Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разї смерти члена кляси „А“ (піле посмертне) $1000.00,
В разї смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Ч. 644. КВІТ 1400.00

на тисяч чотириста долярів, котрі п. Стефан Ставиский отримав яко посмертну запомогу по женї Ефрозинї (400.00 дол. яко зап. пос. жени) з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Old Forge, Pa. 17 серпня 1908.

Стефан Ставиский.

Сьвідки:
Яков Корбеляк.
Павло Дідик.

Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. від. 34.

Яков Корбеляк, прдс.
Стефан Ставский, скр.

Ч. 658. КВІТ 18.00

на вісімнайцять долярів, котрі п. Кирило Феценько отримав яко посмертну запомогу по донці Марії з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

St. Clair, Pa. 14 серпня 1908.

К. Феценько.

Сьвідки:
Ш. Телеп.
А. Зилич.

Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці, від. 9.

Ш. Телеп. прдс.
К. Феценко, скр.

Рух
відділах Р. Н. Союза.

PITSBURG, PA. тов. „Запорожська Січ“ від. 171 подає до прилюдної відомости, що в місяцях вересню і жовтню принимає нових членів без вступного. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в гали „Просьвіти“ о 2-ій год. по пол.

Е. Бережніцький, скр.

YATESBORO, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 51 подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 13 го вересня с. р. Вибір нового уряду. Неявивший ся на мітинґ член заплатить 1.00 дол. кари. Взиває ся рівнож усїх позамісцевих членів, щоби явили ся.

В. Гірняк, скр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкує в "Свободі" по цінї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

Відбуде ся дня 29 го серпня с. р. в гали „Просьвіти“ 7-ма ул. Савт Сайт, Пітсбурґ, Па. на дохід руської гр.-кат. церкви.

Початок о 4 ій год. по пол.

Вступ 50 цнт.

Запрашає усїх Русинів і Русинок

Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

відбуде ся в Canonsburg, Pa. дня 29 го серпня с. р. в Майнерській Гали заходом і на дохід бр. сьв. Арх. Мих. від. 84. Просить ся о ласкаву співучасть місцевих і позамісцевих Русинів. За добру забаву ручить

33 35 Комітет.

ПРЕДСТАВЛЕНЄ і БАЛЬ.

Рус. товариство „Тисьмениця“ 144 від. Р. Н. Союза устроює театральне представлене: „Пан Писар“ штука в 3 ох актах і „Іцко Сват“ в 1 акті в суботу дня 5-го вересня 1908 р. в Manhattan Lyceum Hall 66—68 E. 4th Str. New York. Початок точно о год. 8-ій вечером. Каса отверта о год. 7-ій вечером. По представленю Баль і почта любови. Цїни місць: 1-рядні 75 цт., 2-рядні 50 цт., 3-рядні 35 цт., балькон крісла по 35 цт., стоячі місця 25 цт. Музика проф. Смолїнського. Просим всїх Русинів і Русинок з міста Ню Йорку і околиці о численну участь в нашім предстевленю і Бали та почті любови. За чесну обслугу і добру забаву ручить

Комітет.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює українське товариство „Запорожська Січ“ в суботу дня 29-го серпня в Дувей Гали ч. 76 North 6 улиця в Бруклинї. Українські молодці з Бруклина ради би пізнати ся з околичними Українцями і тому сердечно усїх запрошує ся, щоб пізнати ся а потом спільно працювати, злучившись в одно національне тіло, в одну силу. На балю буде при нимати ся нових членів без вступного. Вступ на галю 25 цт. Початок точно о 7 год. вечером. За добру і веселу забаву ручить

Комітет.

ОГОЛОШЕНЄ.

В неділю, 30-го серпня (авгу-ста) уряджує Українсько-руський „Боян“ в Chicago театральне представлене „Наталка Полтавка“ і баль на дохід церкви сьв. Николая. Початок балю о год. 2-ій по пол., а початок представленя о год. 7.30 вечер.

ОСОБИ:

Терпелиха: ...... п-ї. М. Куцак
Наталка .. п-на К. Вакулинська
Петро: .... І. Меґас
Возьний: .... І. Полотнянка
Виборний: ...... І. Зелинський
Никола: .... І. Лещій

Виставу розпічне передне слово і „Молитва“ відсьпівана „Бояном“. В межиактах будуть сьпівати ся „Соколи“ „Зеленая рута“ та другі руські пісні, а закінчить „Ще не вмерла“.

Діріґент і режісер М. Бабій.— Музика і цїле приняте перворядне.

Цїни вступу на баль і представлене 50 ц., 35 ц., і 25 ц. після того, чи близші або дальші місця від сцени. — Для дїтий 15 цнт.

Запрашаємо отсим усїх Русинок і Русинів в Chicago і околиці на сю нашу забаву із щирого серця!

Забава відбуде ся в „Pulaski Hall“ 796—800 S. Ashand Ave.

Ручимо за щиру, сердечну і гарну забаву!

КОМІТЕТ.

ОГОЛОШЕНЄ.

Особа в середнім віці, порядна і твереза, розуміюча ся на кухни, найде сейчас місце у сьвященника, безженного, недалеко від Ню Йорку. Першеньство мають бодай трохи інтеліґентнїйші та такі, що вже були в обовязках. Голосити ся: „Swoboda“ (для сьвященника) 184 Hudson Str. New York, N. Y.

ЛОТИ! 4-5

Купуйте, а можете мати свою власну хату. Добрі лоти продають ся в Hasbrouk Terrace коло Passaic, N. J. 20 мінут їзди до Ню Йорку. Жадайте безплатних тикетів у S. Jachim, 448 West 46 Str., New York, N. Y.

МАРІЯ ҐЕРЦ

диплъомована акушерка (повитуха)

говорить всїми славянськими мовами, тому просить Русинів, щоб удавали ся до ньої 218 Grand Str. (поміж Henderson і Grove ул.)

Jersey City, N. J. 33-45

ДЕ Є

Стефан Ільчак, хлопець около 20-річний. Він украв менї 80.00 дол. в понедїлок вечер дня 10 серпня с. р.

Хто би єго злапав і дав арештувати, дістане від мене 10 дол. нагороди.

Адресуйте:
Юрий Крет
107 Brown Str.
Philadelphia, Pa.

ОГОЛОШЕНЄ.

Потребую зараз до заряду дому і кухнї, женщини Русинки інтеліґентної, котра добре розуміє ся на краєвій кухни. Голоситись на адресу.

Rev. V. S. Hryvnak,
Box 375, Olyphant, Pa. Lacka. Co.

ПОДЯКА

Місцевий уряд від. 34 як і Стефан Стависький складають отсим сердечну подяку Головному Урядови Р. Н. Союза за скоре і точне виплачене посмертного по Евфрозинї Ставиській в сумі 1400 дол. Горніть ся усї до Р. Н. Союза, бо другої такої чесної і щирої орґанізації не найдете!

Стефан Стависький.
Яков Кобеляк.
Павло Дідик.

КОНКУРС.

Потрібний сейчас дякоучитель в парохії СС. Кирилла і Методія при старій церкві в Olyphant, Pa. — Платня $35.00 місячно і доходи. В міру заслуг дяко-учителя для парохії, платня буде підвисшена до $50.00 місячно.

Вимоги: 1) Докладнє знанє нотного сьпіву, так щоб міг управляти хором на 4 голоси.

2) Голос чистий тенорсвий

3) Безусловна тверезість і моральне поведенє.

Розуміє ся само собою, що кандидат на сесю посаду мусить бути з пересьвідченя політичного Русином народовцем а не москвофілом.

Rev. P. S. Hryvnak,
Box 375, Olyphant, Pa. Lack. Co

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подаю до відомости всїм відділам „Сестрицтва Сьв. Ольги в Америці“, що 7-го Вересня (на Labor Day) сего року, відбуде ся Конвенція тогож Сестрицтва в Ню Йорку в гали церковній під ч. 332 E. 20th Str. Порядок Конвенції: Рано о год. 9-ій Служба Божа на інтенцію Сестрицтва, а по службі Божій парастас за помершї сестри. Відтак по полудни зачне ся конвенція, котру отворить гол. предсідатель о. Підгорецкий. Взиваю всї делеґатки, щоби явили ся в той день на конвенцію на означений час. Так само запрашає ся всї Ню-Йоркскі сестри, котрі належать до головного тіла Сестрицтва, щоби того самого дня в вечер о 7-ій годині зійшли ся до церковної галї, де дальше буде продовжатись конвенція, на котрій всї сестри того-ж сестрицтва можуть бути присутнї.

Стефан Калакука, секр.

ЧЕРВОНЕ ВИНО.

В тих околицях Франції, де росте так зовиме бурґундське вино, і де почавши від дитини кождий його пє, нема зовсім піяньства і майже зовсім нема ніяких небезпечних недуг органів травленя. Само се вино є знаменитим ліком. Наша Каліфорнія достарчає нам знамените вино того самого рода і з тими самими лїчничими прикметами. Є воно підставою звісного ліку на жолудок, Трінера Американського Елїксіру Гіркого Вина. Найлїпше гірке зіле є одинокою складовою частию і в сполуцї з вином становить ідеальний лїк на недуги жолудка і кишок Вино се скоро привертає сї органа до натурального стану, даючи здоровий апетит. Лише ті суть дужі і сильні, які суть здібні принимати і травити корм. Коли Ви єсьте блїді, слабі і хоровиті, не маєте апетиту і хорієте на тупий біль голови, то сейчас вилїчить Вас Трінера Американський Елїксір Гіркого Вина. По всїх друґсторах.

Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

— Подає ся до загальної відомости, що Сзавяньске Еміґраційне Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стациї елевайтру на Ганновер Сквер.

Справоздане касове
„Рус. Нар. Союза“ за місяць Червень 1908 р.

Відд.	Місцевість	$	c	Відд.	Місцевість	$	c
1	Shamokin, Pa.	295	18	96	Pittsburg, Pa.	70	69
2	Mont Carmel, Pa.	59	00	97	Marion Heights, Pa.	11	76
3	Olyphant, Pa.	229	06	98	Shenandoah, Pa.	29	96
4	Jersey City, N. J.	91	28	99	Wilkes Barre Pa.	92	10
5	Mt. Carmel, Pa.	76	00	100	McKeesport, Pa.	42	67
6	Brownsville, Pa.	105	78	101	Canonsburg, Pa.	5	70
7	McAdoo, Pa.	164	15	102	Cleveland, O.	77	71
8	Elmira, N. Y.	42	57	103	Export, Pa.	19	00
9	St. Clair, Pa.	61	80	104	Perth Amboy, N. J.	100	00
10	Ansonia, Conu.	86	81	105	Wilmington, Del.	—	—
11	Waterbury, Conn.	28	00	106	Chicago, Ill.	—	—
12	Yonkers, N. Y.	73	94	107	Sayre, Pa.	46	13
13	Troy, N. Y.	30	57	108	New York, N. Y.	66	97
14	St. Louis, Mo.	88	97	109	Ellswoth, Pa.	29	57
15	Buffalo, N. Y.	33	00	110	Leetsdale, Pa.	27	00
16	Lansford, Pa.	217	97	111	Allegheny, Pa.	14	70
17	West Pawlet, Vt.	21	00	112	Newark, N. J.	12	24
18	Seymour Conn.	30	00	113	New Florence, Pa.	31	35
19	Priceburg, Pa.	76	38	114	Dunmore, Pa.	57	00
20	Jessup, Pa.	64	71	115	New Philadelphia Pa.	31	00
21	Mayfield, Pa.	16	09	116	Chisholm, Minn.	14	71
22	Manown, Pa.	9	00	117	New York, N. Y.	—	—
23	Homestead, Pa.	41	00	118	Pittsburg, Pa.	—	—
24	Shamokin, Pa.	20	04	119	Latrobe, Pa.	28	50
25	Trauger, Pa.	51	71	120	Spangler, Pa.	56	00
26	Belle Vernon, Pa.	39	00	121	Trenton, N. J.	163	15
27	Glen Lyon, Pa.	54	99	122	Trenton, N. J.	49	38
28	Mahanoy Plane, Pa.	138	82	123	Scranton, Pa.	152	40
29	Rhone, Pa.	32	57	124	Ormrod, Pa.	21	72
30	Breslau, Pa.	89	56	125	Chicago, Ill.	—	—
31	Eleanor, Pa.	40	00	126	Beaver Dale, Pa.	29	00
32	Trauger, Pa.	53	00	127	Buffalo, N. Y.	15	25
33	Northampton, Pa	196	87	128	Lorain, O.	13	00
34	Old Forge, Pa.	19	35	129	Sykesville, Pa.	46	00
35	Whitney, Pa.	40	14	130	Pittsburg, Pa.	20	99
36	Scottdale, Pa.	41	00	131	Buffalo, N. Y.	8	00
37	Chisholm, Minn.	49	49	132	McKeesport, Pa.	66	08
38	Auburn, N. Y.	79	71	133	Newark, N. J.	10	53
39	Syracuse, N. Y.	51	01	134	Ernest, Pa.	39	00
40	Scranton, Pa.	134	58	135	Smoke Run, Pa.	92	02
41	Westmoreland, Pa.	46	94	136	Carnegie, Pa.	44	47
42	Passaic, N. J.	63	34	137	West Seneca, NY.	11	60
43	Simpson, Pa.	33	00	138	Philadelphia, Pa.	16	99
44	Mt. Carmel, Pa.	9	57	139	Oil City, Pa.	26	75
45	Philadelphia, Pa.	40	16	140	Youngstown, O.	41	70
46	Plymouth, Pa.	172	57	141	Little Falls, N. Y.	14	14
47	Ambridge, Pa.	58	41	142	Elisabeth, N. J.	18	82
48	McKeesport, Pa.	124	36	143	Windber, Pa.	42	00
49	Powhatan, W.Va.	16	25	144	New York, N. Y.	27	39
50	Desloge, Mo.	12	57	145	Altoona, Pa.	22	39
51	Yatesboro, Pa.	35	92	146	McKees Rocks, Pa.	20	00
52	Holyoke, Mass.	51	99	147	Allentown, Pa.	25	64
53	Pittsburg, Pa.	233	75	148	California, Pa.	27	14
54	Terryville, Conn.	12	28	149	West Seneca N. Y.	11	00
55	Carnegie, Pa.	86	78	150	Irwona, Pa.	12	00
56	Allegheny Pa.	43	57	151	Allentown, Pa.	7	98
57	Cohoes, N. Y.	22	00	152	Homestead, Pa.	39	00
58	Ramey, Pa.	126	71	153	Berwick, Pa.	23	28
59	Leinsering, Pa.	45	85	154	Dunmore, Pa.	34	35
60	Baltimore, Md.	13	99	155	Perth Amboy, N. J.	25	41
61	Dunlo, Pa.	72	25	156	Chattaroy W. Va.	7	00
62	Monessen, Pa.	76	75	157	Donora, Pa.	28	28
63	Ford City, Pa.	73	00	158	New Kensington, Pa.	26	57
64	Gradatim, Pa.	6	00	159	Herkimer, N. Y.	23	13
65	Elizabeth, N. J.	61	90	160	Jamaica, N. Y.	20	05
66	New York, N. Y.	37	99	161	Tower City, Pa.	22	00
67	Butler, Pa.	142	57	162	Scranton, Pa.	16	27
68	Ansonia, Conn.	18	57	163	Edmonton, Alta., Can.	20	00
69	New York, N. Y.	32	28	164	North Hadley, Mass.	19	49
70	Jersey City, N. J.	68	50	165	Chicago, Ill.	20	71
71	FranklinFurnace, N. J.	28	35	166	Barnesboro, Pa.	51	28
72	Alden Sta., Pa.	55	00	167	Cumbola, Pa.	22	14
73	Providence, R. I.	9	14	168	Perth Amboy, N. J.	19	42
74	Granville, N. Y.	20	00	169	Scranton, Pa.	28	35
75	Mt. Carmel, Pa.	29	00	170	Chauncey, Pa.	22	44
76	Newark, N. J.	20	99	171	Pittsburg, Pa.	6	99
77	Yorkville, O.	25	57	172	Saltsburg, Pa.	18	00
78	Minersville, Pa.	168	57	173	Cleveland, O.	21	95
79	Meyersdale, Pa.	23	57	174	Oxford Furnace, N. J.	24	50
80	Pleasant Valley, Pa.	62	42	175	Detroit, Mich.	9	25
81	Baltimore, Md,	22	00	176	New Burgh, N. Y.	11	00
82	New Alexandria, Pa.	138	86	177	Vergeville, Alta., Can.	7	00
83	Carnegie, Pa.	9	99	178	Manchester, N. H.	9	18
84	Canonsburg, Pa.	52	00	179	St. Louis, Mo.	16	69
85	Hazleton, Pa.	151	57	180	Scarbo, W. Va.	15	62
86	Olyphant, Pa.	56	29	181	Michel B. C.	22	10
87	Dancaster, N. Y.	17	57	182	Dixonville, Pa.	28	24
88	Cross Fork, Pa.	11	28	183	Sunderland Mass.	31	62
89	Simpson, Pa.	17	00		Ruth. Publishing & Exchange Co. 5 %	19	00
90	Centralia, Pa.	22	85				
91	McKees Rocks, Pa.	53	57				
92	Taylor, Pa.	129	52				
93	Newburgh, O.	19	00				
94	New Britain, Pa.	49	77				
95	Beavers Meadows Pa.	49	42				

Прихід за Червень с. р. є .... 8.828·77

З того розмет за Червень 8.541·64
За вступ. грам., відзн. і т. д. 225·45
До розмету за Май 61·68

Разом 8.828·77

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Ефрозині Ст..ескій Олд Фордж, Па.	1.400 00
Михайлі Войтила Травґер. Па.	524 75
Теодорі Бурка Ойл Сіти, Па.	1.000.00
Антоні Ґрозьо Рон, Па.	1.000.00

Запомога для

Прокопа Ткач Обурн, Н. Й.	100.00
Платня Голов. Урядників Р. Н. С.	165.00
Орґан Р. Н. Союза за Червень	894 80
X Головна Конвенція	5.739.16
Подорожи і дієти комітету до Вашінґтону D. C. і голов. Урядників під час перебраня нового Уряду.	268.89
За друки і відзнаки конвенційні	134.00
Адміністрація Р. Н. Союза	125.66
Разом розхід за Червень с. р. есть	7.352·26

Зіставлене:

Прихід за Червень с. р. есть	8.828·77
Готівка з кінцем Мая с. р. була	47 215·36
Весь прихід есть	56.044·13
Розхід за Червень есть	11 352·26
Готівка з кінцем Червня есть	44.691·80
З того Сирітский Фонд виносить	23.201·75
Резервовий Фонд	17.649·43
Народний Фонд	1.745 99
Бідних Фонд	1 825·99
Розпорядимий Фонд	268 71
Разом	44.691 87

Дм. Капітула, гол. предсід.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр.*

ВСЯЧИНА.

І королї позичають на застави. Виходяча в Лондонї часопись Cosmopol Magazine подає в послїднім числї цїкавий спис тих монархів, котрі як і звичайні на сьвітї бідаки позичали гроші на застави. Одним з тих був послїдний король Наполеон, котрий нераз, коли єму треба було гроший а не міг вже нікого зарвати, заставляв свою срібну столову посудину в льондоньскім банку заставничім, бо казав, що там дістає більшу суму, як би дістав в своїм власнім краю. — Сербський король Мілан Обренович заставляв також часто свої дорогоцїнности у віденськім банку заставничім, головно тодї, коли треба було заплатити програну в карти суму. Цїсар Франц Йосиф з политичних зглядів ратував єго два рази і велів єго дорогоцїнности викупити. — Мароканський султан Абдул Азіс, з котрим веде війну єго брат, вислав був перед двома місяцями свого вірника до Льондону, щоби там заставив єго коронні дорогоцїнности, бо єму треба на ведене війни гроший, гроший і ще раз гроший. — Так само легкодушна як і груба іспанська королева Ізабелля, котру пізнїйше революція позбавила престола і вигнала з краю, заставляла не лиш свої бриляити, але й дорогоцїнні образи. Особливо мусїли від часу до часу вандрувати два прекрасні образи маляра Веляскеца (Velasqueza) до паризкого банку заставничого „Mont de Piete“. Королева була завсїгди певна того, що дістане на них що найменше 100.000 франків. Та й теперішний сербський король, коли ще називав ся лиш князем Петром Караджорджевичем, мусїв вести тяжку борбу з богинею Фортуною, а швайцарські і французькі заставничі банки могли би щось розповісти про ту борбу.

Міліон. Но ювілейній виставі в Празї стоїть велика склянна скриня виповнена до половини самими сотиками. Коли скриня буде повна, буде в нїй кругло оден міліон корон. Сей фонд призначений на просьвітні чеські цїли і нема нї одного ческого гостя на виставі, який би не дав на ту цїль своеї лепти. Гроші вкидає ся не просто до тої скляної скринї, бо она є замкнена, але до поставленої побіч скринки. Що дня виймають гроші з меншої скринки, міняють їх на сотики і вкидають до скляної скринї, якої зміст росте з кождим днем, бо лепти неодного гостя виносять не раз по кількадесять корон. Чехи дуже інтересують ся сею складкою і справдї можуть гордитись тим помислом.

Музика лїком. З лїкарських дослїдів показує ся, що музикою можна лїчити богато недуг, навіть таких, як горячка, біль жолудка, зубів і т. д., а вже знаменито лїчать ся всякі недуги нервові. Тим то почали чимраз частїйше користуватись музикою до лїченя божевільних. Роблено проби з інструментальною музикою та сьпівом і показало ся, що божевільні пропадають за теноровим і сопрановим голосом а не зносять альта і баса. Досить було пять, шість мінут співаня баса або альта, щоби хорі діставали нервових атаків а декотрі вразливійші навіть блювоти. Замітити при тім годить ся, що й між людьми здоровими богато є осіб, що не люблять басів і альтів. Невже се значить, що вони находять ся на порозї божевільности?

Кілько Славян на сьвітї. Професор київського унїверситету Фльорінський в своїм дїлї „Славянське племя“ обчисляє, що всїх славян з кінцем 1906 р. було около 148½ міліонів душ. З тих найбільше Росиян бо 65,054.000. По сих слїдують Русини-Українцї в числї 30,925.000 душ. Дальше ідуть Поляки, котрих всїх разом в Росиї, Австро-Угорщинї, Німеччинї і в Америцї єсть 19.200.000, Сербо-Хорватів 9,135.000, Словаків 2.671.000 і Словінців 1,475.000 душ. В Австро-Угорщинї жиє 4,333.000 Русинів-Українців, з тих в Галичинї 3,340.000, на Буковинї 340 тисяч, а на Угорщинї 650 тисяч душ.

Потомок бл. п. Каганця. Після кровової події в Коропци, якої упав жертвою бл. п. Марко Каганець, осиречена вдовиця находила ся в благословенім станї. Тепер вдовиця Федоня Каганець породила дня 4. червня с. р. дівчинку, котру охрещено іменем Ольга.

Справоздане касове Руск. Молод. Союза за місяць Червень 1908 р.

Відд	Місцевість	$	c
1	Shamokin, Pa.	9	45
2	Mt. Carmel, Pa.		50
3	Olyphant, Pa.	7	50
4	Jersey City, N. J.	9	05
5	Mt. Carmel, Pa.	2	65
7	McAdoo, Pa.	8	35
8	Elmira, N. Y.	7	15
9	St. Clair, Pa.	6	00
10	Ansonia, Conn.	4	55
11	Vaterbury, Conn.	2	75
12	Yonkers, N. Y.	1	25
14	St. Louis, Mo.	4	75
16	Lansford, Pa.	3	55
18	Seymour, Conn.	3	10
19	Priceburg, Pa.	8	55
20	Jessup, Pa.	1	79
25	Trauger, Pa.	1	25
26	Belle Vernon, Pa.		50
27	Glen Lyon, Pa.	6	70
28	Mahanoy Plane, Pa.	1	25
29	Rhone, Pa.	4	75
30	Breslau, Pa.	2	85
33	NorthamptonPa	24	45
35	Whitney, Pa.	1	00
36	Scottdale, Pa.	4	10
38	Auburn, N. Y.	2	25
39	Syracuse, N. Y.	1	25
40	Scranton, Pa.	3	60
42	Passaic, N. J.	5	95
43	Simpson, Pa.	2	25
45	Philadelphia, Pa		75
46	Plymouth, Pa.	11	15
47	Ambridge, Pa.	1	25
48	McKeesport, Pa.	1	00
53	Pittsburg, Pa.	7	10
55	Carnegie, Pa.	2	25
56	Allegheny, Pa.	1	25
58	Ramey, Pa.	13	30
60	Baltimore, M. D.	2	40
61	Dunlo, Pa.		75
62	Monessen, Pa.	4	30
65	Elizabeth, N. J.	2	00
66	New York, N. Y.	1	75
67	Butler, Pa.	2	25
68	Ansonia, Conn.	2	00
69	New York, N. Y.		50
70	Jersey City, N. J.	1	90
72	Alden, Pa.	6	65
73	Providence, P. I.		50
78	Einersville, Pa.	2	50
81	Baltimore, M. D.	3	00
82	New Alexandria, Pa.	2	75
83	Carnegie, Pa.	1	25
85	Hazleton, Pa.	1	25
86	Olyphant, Pa.		75
87	Lancaster, N. Y.	1	90
88	Cross Fork, Pa.		75
96	Pittsburg, Pa.	2	50
107	Sayre, Pa.	1	91
108	New York, N. Y.		25
109	Ellsworth, Pa.		50
120	Spangler, Pa.	2	00
121	Trenton, N. J.	17	31
123	Scranton, Pa.	1	75
126	Beaver Dale, Pa.	1	00
128	Lorain, O.	2	00
129	Sykesville, Pa.	2	50
130	Pittsburg, Pa.		50
132	McKeesport, Pa.	5	25
140	Yongstown, O.		75
144	New York, N. Y.	3	25
147	Allentown, Pa.	1	50
156	Chattaroy, W. Va		50
157	Donora, Pa.		75
172	Saltsburg, Pa.		50

Прихід за червень с. р. є	265 05
Готівка з кінцем Мая с. р. була	1.632.83
Разом прихід єсть	1.897.88

Розхід.

Посм. по бл. п. Николаю Дубас	300 00

Зіставлене.

Прихід	1.897.88
Розхід	300.00
Готівка з кінцем чертня б. р. єсть	1.597.88

Дм. Капітула, предс.
С. Ядловский, секр.
А. Шаршонь, касієр.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (Іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“

Виказ членів Р. Н. С. за місяць Липень 1908 р.

Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти	Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти
1	284	9	43	93	18	—	—
2	59	—	2	94	36	14	1
3	233	8	30	95	45	6	—
4	86	4	21	96	55	21	10
5	75	—	9	97	10	1	3
6	100	—	3	98	26	2	10
7	147	5	31	99	66	29	3
8	43	1	32	100	17	5	—
9	62	—	24	101	—	10	—
10	81	4	29	102	75	3	2
11	27	—	8	103	16	1	—
12	68	3	10	104	126	6	28
13	30	1	5	105	—	—	2
14	76	21	20	106	50	29	2
15	29	—	—	107	40	9	12
16	206	3	17	108	50	18	5
17	21	—	—	109	28	1	2
18	30	—	13	110	27	—	—
19	72	7	40	111	9	10	—
20	62	3	12	112	8	6	3
21	16	—	4	113	30	—	—
22	8	—	—	114	55	—	—
23	8	—	7	115	31	—	—
24	19	1	2	116	12	3	1
25	50	3	3	117	20	2	1
26	39	—	2	118	6	5	—
27	51	7	29	119	32	—	—
28	123	23	13	120	51	—	10
29	30	1	19	121	155	1	92
30	83	8	17	122	45	3	—
31	39	—	—	123	142	15	7
32	48	—	6	124	14	12	—
33	184	7	96	125	—	18	—
34	18	—	—	126	30	—	2
35	37	—	5	127	14	—	1
36	40	—	18	128	13	—	5
37	44	1	20	129	45	—	10
38	77	3	11	130	17	7	2
39	48	9	5	131	8	—	—
40	126	5	14	132	31	2	15
41	43	5	—	133	8	4	1
42	61	6	48	134	39	—	—
43	33	—	9	135	29	—	—
44	9	1	—	136	27	1	3
45	35	7	5	137	18	—	—
46	171	1	49	138	4	—	—
47	57	1	7	139	25	—	—
48	114	11	9	140	13	7	—
49	54	1	—	141	19	—	—
50	12	1	5	142	7	18	—
51	33	1	—	143	41	—	—
52	47	6	—	144	20	—	13
53	216	20	60	145	22	—	—
54	10	4	1	146	14	—	—
55	81	3	12	147	24	5	—
56	39	1	5	148	12	—	—
57	22	—	—	149	12	—	—
58	125	7	39	150	—	—	—
59	22	5	6	151	59	—	—
60	1	10	6	152	39	—	—
61	73	—	2	153	14	—	—
62	74	1	19	154	14	—	—
63	74	1	8	155	13	15	—
64	6	—	—	156	7	—	—
65	58	3	8	157	12	1	—
66	34	7	3	158	26	1	—
67	135	1	9	159	18	8	—
68	22	3	8	160	18	—	—
69	27	8	2	161	17	6	—
70	40	49	10	162	20	8	—
71	25	—	5	163	15	—	2
72	55	—	27	164	15	6	—
73	14	—	1	165	25	—	1
74	18	—	—	166	48	—	6
75	28	—	1	167	20	1	—
76	17	10	1	168	16	6	—
77	23	1	—	169	27	1	1
78	168	1	8	170	13	9	—
79	21	1	—	171	3	7	—
80	58	1	—	172	17	—	2
81	22	—	12	173	17	4	—
82	121	—	14	174	25	—	—
83	6	7	4	175	10	—	—
84	51	—	—	176	12	—	—
85	155	1	11	177	7	—	—
86	55	—	—	178	5	8	—
87	17	1	9	179	15	—	—
88	9	3	3	180	16	1	—
89	17	—	—	181	16	—	—
90	22	1	2	182	12	4	—
91	42	14	—	183	11	7	—
92	91	43	—				
				Разом	8.067	778	1311

Всїх членів в „Союзї“ було при кінци Липня 1908 року **10.156**.

Т. Лабовский, гол. рекорд. секретар.

ПРАВДИВЕ.

В однім місточку входить мужик, не запукавши попереду до кімнати лїкаря, та здоровить його звичайним: — „Добридень“

Лїкар: Коли хочете у кімнату війти, то ви повинні попереду запукати. Тодї я скажу: „Прошу!“ Допера тодї ви можете війти у хату і сказати: „Добридень“ На се яб вам відповів також „добридень“, та запитав-б вас чого ви собі желаєте. Ідїть отже еще раз за двері і зробіть так як я казав.

— Мужик не відповівши нїчого вийшов і пукає у двері.

Лїкар: „Прошу!“

Мужик: „Добридень пане доктор!“

Лїкар: „Добридень! Чого собі желаєте?“

Мужик: „Иньшого лїкаря!“

Надіслане.

„TAFT се чоловік якого людям потрібно.

Нема чоловіка спосібнійшого і в більшим досьвідом на президента Сполучених Держав як він.

Тими часами дуже скоро набрало сили між нашими горожанами цілковито основне переконане, що William N. Taft, републиканський кандидат на президента, есть як раз чоловіком на сей уряд і чоловіком в которого руках інтереси свого великого краю будуть цілковито забеспечені. На найвисшу голову так великої державн, як наша, на першого чоловіка між вісімдесять міліонами народу заселяючого сей край, есть доконечно потрібним, щоби правительство було сильне, край був забезпечений, а бізнес знаменитий, отже щоби власть спочивала в руках чоловіка, котрий досьвідом і темпераментом есть ідеальною людиною як раз на сей уряд. Певно, що не найдесь ні один чоловік, котрого досьвід в публичнім житю робив би більше компетентним на заступника уряду як N. Taft. Він був з першу адвокатом, отже перейшовши всі студії яко адвокат навчив ся знати право. Відтак був судією і яко судія навчив ся, як відповідно безсторонні употребляти права; потім був він ґовернером филипинських островів, в тім часі, коли там панували неспокій і розярене умів. Він там привернув спокій, отже і там вже навчив ся управляти народом. Відтак вістав міністром війни, який то уряд робив його цілковитим вождом армії. Тут він навчив ся, як розпоряджати, зачіпним і відпорним раменем держави. — Як президент великих Сполучених Держав, він з'ужиткує все те, чого навчивсь, через відповідне діловодство свого уряду; як такий він есть найліпшим чоловіком на се місце. Наші американці мудрі, догадливі і консервативні, знають, що се лежить в їх інтересі, мати такого чоловіка президентом і они рішили зробити все можливе, щоб його вибрати. Він дістане їх голоси. Се річ певна. А если деякі суть еще тепер в непевности, як мають голосувати, то ми віримо, що не возьме богато часу переконати їх, що чоловік, котрий може найбільше для них зробити, що чоловік котрого они потребують, се власне: Mr. Taft.

James S. Sherman кандидат на заступника президента есть гідним ему товаришем-кандидатом, сталий, консервативний, досьвідний бізнесіст."

Від Редакції: Поміщаючи сей адвертайзмент редакція не бере на себе ані не вкладає на нікого жадних з'обовязань.